ATFK :: BPFK :: EMK :: FMK :: GEO :: KTK :: MÉK

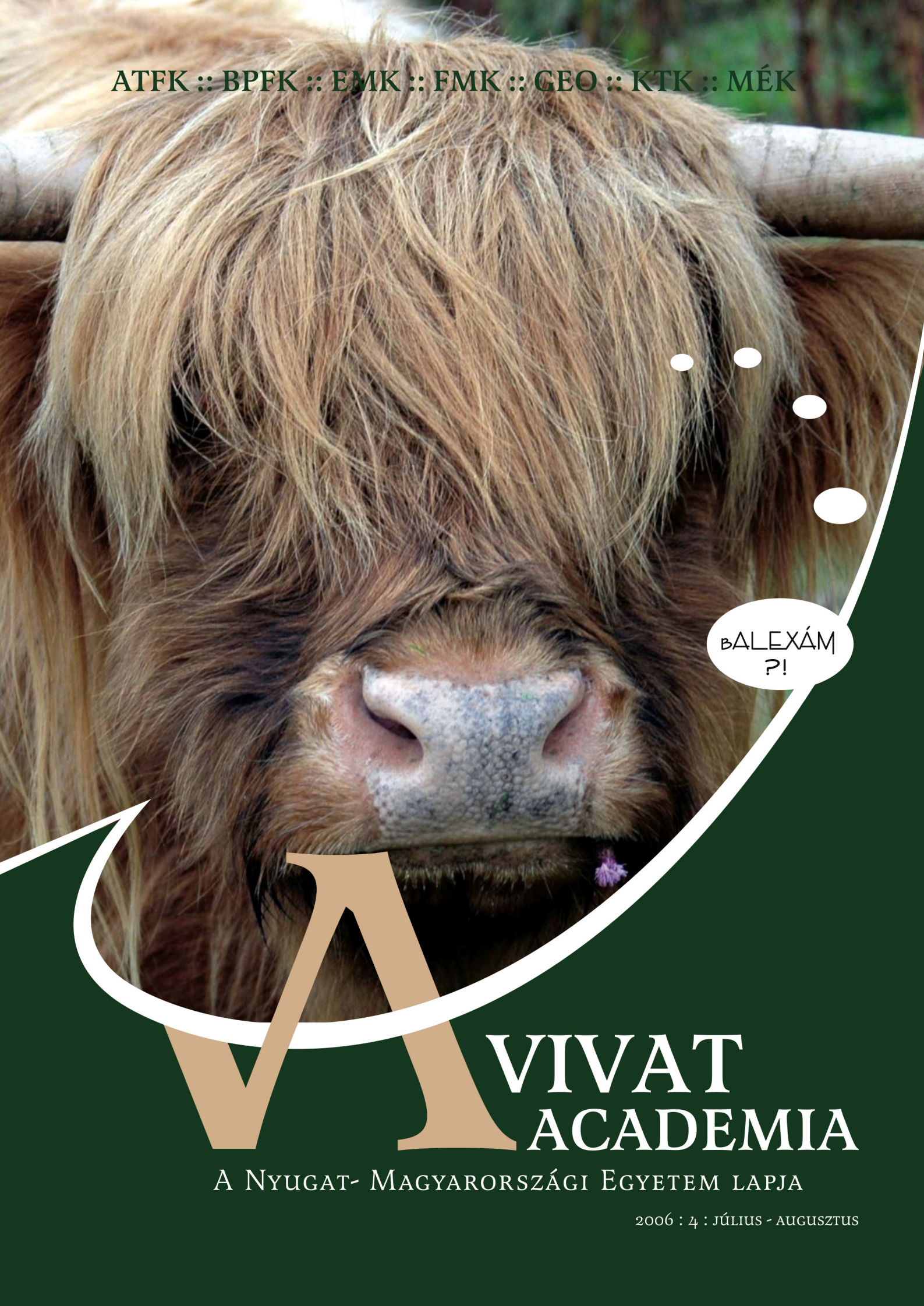

AVIVAT ACADEMIA

A Nyugat-Magyarországi Egyetem lapja

2006 : 4 : július - augusztus

5000 FORINTOS EZÜSTÉRMÉT TERVEZETT SOLTRA E. TAMÁS

A nándorfehérvári diadal 550. évfordulója címmel ezüst emlékérmét tervezett a Magyar Nemzeti Bank számára Soltra E. Tamás a NYME oktatója. A kétszeres Ferenczy Béni díjas művész már húsz vert érmet tervezett, de ez az első, amely törvényes fizetőeszközzé válik.

Az érmén a kor legdíszesebb fegyverét a szablyát jelenítette meg, amely a latin kereszt arányában ábrázolva a kereszténység szimbólumát is reprezentálja. A hátlapon Hunyadi Jánost és Kapisztrán Jánost láthatjuk.

KÖZPONTI OKLEVÉLÁTADÓ ÜNNEPSÉG A BPFK-N

Cikkünk a 16. oldalon.

GEO-S HUMOR
A geodézia és az akrobatika kombinált eljárásban
Pongrácz György karikatúrái

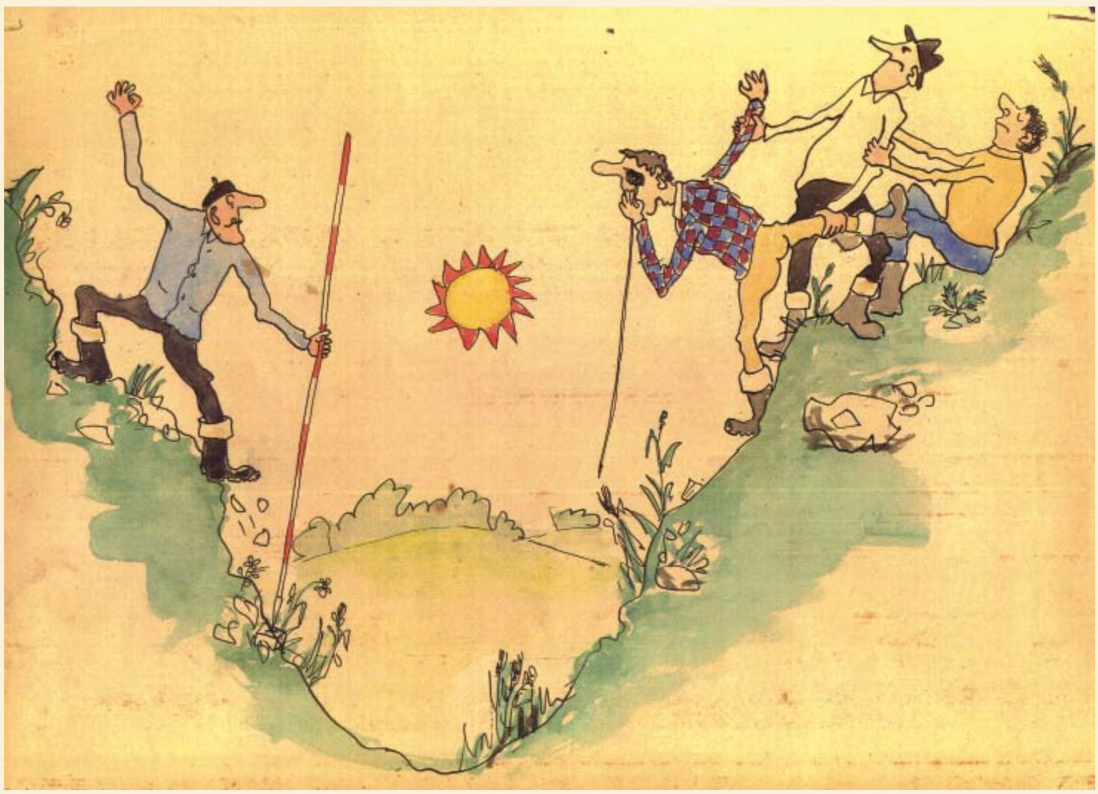

TARTALOM

2 Nagy Imre - a tudós agrárpolitikus
3 Kozák Antal köszöntése
4 A soproni professzorok első klubestjéről
5 RuralPro képzés Lengyelországban
Szovátai emlék
6 Versek az ATFK Hallgatói Antológiájából
7 Az erdészeti felsőoktatás soproni botanikuskertje
8 Eszperente csevely egy nyme-s egyedhez
9 A.M.I. DESIGN
10 Aki kimarad, az lemarad ...
11 "Tőlem azt csinál, amit akar" - pásztorsztorik
12 A Pipakupak -inspektor és társai
175 éve született Sporzon Pál
13 Ti mondtátok: Agrártörténet zárthelyi dolgozat
14 Kutatás és gyakorlat a MÉK-en
15 Üzenet a GEO-ba
16 Központi oklevélátadó a BPFK-n
17 Versek az ATFK Hallgatói Antológiájából
B.E.F.Ő.T.T.E.K
Mészáros Ágnes: Vocem preco!
18 Hallgatói vélemények a GEO-ról
20 Vidámságok a GEO-ról
Szómagyarázat
Élményeim az órán
A főiskolás egy napja
21 Dénes és az államvizsga
22 Értekezlet
Theo-díj átadás
23 Focivébé
24 Kabócák és más állatságok

Vivat Academia
A Nyugat-Magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Főiskolai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár

IV. évfolyam, 4. szám
2006. július - augusztus

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth András tothandras@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, bv@geo.info.hu (GFK)
Dr. Bácsatyai László, bacsaty@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Borbély József, cscsilla@ktk.nyme.hu (KTK)
Gecseyné dr. Papp Katalin, papp@atif.hu (ATFK)
Horváth Attila ahorvath@atif.hu (ATFK)
Lengyel Zita zitalengyel@777westel.hu (EMK)
Németh Viktória vik@netposta.net (FMK)
Ramecz Ádám (KTK)
Mészáros Ágnes (KTK)
Raffai Balázs raphi@freemail.hu (FMK)
Szemerey Tamás tszemerey@fmk.nyme.hu (FMK)
Takács Judit takacs.judit@bepf.hu (BPFK)
Dr.Tenk Antal tenka@mtk.nyme.hu (MÉK)
Tóth Mariann mtoth@nyme.hu
Vincze Judit vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)

A címlapfotó: Skót felvidéki marha - Ariadna (www.morguefile.com)

A szerkesztőség címe:
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.:99/518-683; 518-365
e-mail: vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-Magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
A tördelés a NyME Kommunikációs Irodájában történik
Levilágítás: PrePress Grafikai Stúdió, Sopron
Felelős vezető: Sziklai Zsolt ügyvezető
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezetõ
ISSN 1589-8091
Terjeszti a Nyugat-Magyarországi Egyetem

NAGY IMRE – A TUDÓS AGRÁRPOLITIKUS ÉS ISKOLASZERVEZŐ

Kereken 50 esztendő telt el azóta, hogy Nagy Imrét – az akkori hivatalos magyar kormány miniszterelnökét – tőrbe csalták és elhurcolták, majd később titokban kivégezték.

Negyven esztendeje (1966-ban) – az ő agrárpolitikai tanításának figyelembe vételével – az agrárágazatban új gazdasági mechanizmust vezettek be, aminek eredményeként a korábbi „tervutasításos" rendszert a gazdasági szabályozók rendszere váltotta fel. Azért vállalkoztam ennek a kis visszapillantásnak a megírására, mert tartozik még Nagy Imrének az agrár-felsőoktatás, a gazdaságtörténet (jóllehet Gödöllőn már ismét áll az Agrárpolitikai Tanszék), tartozik a jogtudomány, a jogtörténet, hogy a jogalkalmazás sötét vermeit ne áshassák ismét ki sehol a világon. Tartozik a tudomány, az MTA is, mint volt tagjának, nemcsak az akadémiai emlékbeszéddel. És tartozik a nemzeti tudat is Nagy Imrének, hogy mindenféle protokolltól, félremagyarázástól, féligazságoktól megtisztítva elfoglalja helyét Magyarország 20. századi történetében.

Nagy Imre, akinek neve együtt jelenik meg az 1945-ös földreformmal

1948. szeptember 15-én nevezték ki az akkor alapított Közgazdaságtudományi Egyetemen tanszékvezető egyetemi tanárnak, de tanított agrárpolitikát a Magyar Agrártudományi Egyetemen és a zsámbéki Mezőgazdasági Akadémián is. Az agrárpolitikával azonban már jóval korábban „eljegyezte" magát: az 1930-as években Moszkvában, az emigráció éveiben rendszeresen publikált a Komintern Nemzetközi Intézetének köteteiben. Tanulmányai orosz, német és francia nyelven jelentek meg az „Agrárproblémák" című folyóiratban, de rendszeresen publikált a moszkvai magyar nyelvű kiadványokban is. Egy kötete 1946-ban Magyarországon is megjelent. (Korábban írói állnév alatt közölték írásait)

Nagy Imre legnagyobb „szakirodalmi teljesítménye" az 1945. évi VI. törvénycikk volt „a nagybirtokrendszer megszüntetéséről és a földmívesnép földhözjuttatása tárgyában kibocsátott kormányrendelet törvényerőre emeléséről", amelyet 1945. szeptember 16-án hirdettek ki. A másik nagy (ám szinte feledésbe merült) tett a Magyar Agrártudományi Egyetem megalapítása, aminek nyomán az okleveles gazdatisztek kibocsátását felváltotta a mérnöki képesítés országos rendszerének kialakítása.

Az 1945-ös földreform nem oldotta meg Magyarországon az évezredes „agrárkérdés"-t. Az agrárpolitika maga volt ugyanis megoldatlan, és szegénység is volt. A földhöz jutott 642 ezer személyből 371 ezer volt az újgazda (addig uradalmi cseléd, mezőgazdasági munkás), akik először dolgoztak saját földjükön. Azaz, csak dolgoztak volna, mert 1945 őszén legtöbbjüknek még vetőmagja sincsen. Nagy Imre – az akkori földművelésügyi miniszter – segíteni akar, de ahol csak lehetett, gátolták (Rákosi Mátyás ezt írja Moszkvába: „...három nappal ezelőtt értesültünk róla, hogy jegyzéket intézett a Szövetséges Ellenőrző Bizottsághoz, amelyben tekintélyes mennyiségű élelmiszert és vetőmagot kért a Vörös Hadseregtől. Ez a jegyzék joggal keltett méltatlankodást és felháborodást.... Szigorú megrovásban részesítjük!")

Az 1945. novemberi választások után Kovács Béla, a kisgazdapárt főtitkára lett a földművelésügyi miniszter, Nagy Imre (négy hónapig) belügyminiszter, majd évente más beosztást kapott. Emellett lelkesen tanít, „másodállásban". A tanszéken az volt a szokás, hogy a teljes személyzet bent ült az előadásain, amelyeket a hallgatók részéről is nagy érdeklődés kísért. Az a megtiszteltetés ért, hogy másodévesként, 1949-ben demonstrátor lehettem mellette. Az ő előadásait átfogó, élvezetes történeti szemlélet, tágas nemzetközi kitekintés és a valóságos folyamatokhoz való kapcsolódás jellemezte. Mindig világos különbséget tett pl. a nagybirtok, mint politikai-munkaadói hatalom, valamint a nagyüzem, mint a termelés jellegét, méretét kifejező fogalom között. Dániáról írta: „... a dán mezőgazdaság a legjobban tudott alkalmazkodni az új követelményekhez – a kapitalista piac követelményeihez.... Dánia nem a kisüzem, hanem a nagyüzemi termelés hazája." (Most olvasva a hírt, hogy manapság Dánia két (!) szövetkezeti vágóhídja szervezi, dolgozza fel ott a magyar vágósertés mennyiség 4-5-szörösét – érdemes szembenézni e korai megállapítással).

Nagy Imre alakját, nézeteinek döntő részét agyonhallgatással sem lehetett kiiktatni a tudatból. A „jobboldali opportunizmus", amivel Moszkvában már a múlt század huszas éveiben megvádolták, a józan mértéktartással, a valóságismerettel esett egybe. A középparaszt kérdésben is, a gazdálkodási eredmény érdekeltségében is. Mindabban, amit az egyetemi katedráról, majd a kormány nevében is hirdetett. Felismerte az agrárkérdés szerepét és jelentőségét. Miniszterelnökként agrárprogramot kért – és kapott 1953 telén az ország legjobb szakembereitől. Elősegítette, hogy Debrecen, majd Óvár, Keszthely patinás agrárintézményei újból folytassák munkájukat.

Az agrártörténetben és az agrárpolitika-tanban, a múlt szá-

zad utolsó harmadában kialakult magyar agrármodell fogja keretbe Nagy Imre tételeit. Benne a különböző méretű üzemek kooperációját, a tradicionális és a modern értelmes társítását, az ösztönző munka és jövedelmi viszonyokat, a tulajdon és a paraszti élet, a családi, a háztáji termelés biztonságát, a szövetkezés és a falu világának fontosságát. Magvető volt. Tudta: vetni kell, ha az aratás bizonytalan, távoli, akkor is. És tudni kell várni. A kockázatok ellenére is...

Epilógus: Nagy Imre neve együtt jelenik meg az 1945-ös földreformmal, a félfeudális állapotokat eltörlő, főrendek nélküli társadalom kialakulásával. Szorosan kapcsolódik a hazai agrárcivilizáció, oktatás-kutatás fellendülésével, majd az ún. új szakasszal s benne a kuláklista, s más igazságtalanság, jogfosztottság felszámolásával. Végül a Nagy Imre-kormányhoz tartozik a másfél évtizedes háborús kényszergazdálkodás, a begyűjtési rendszer hazai megszűntetése.

A politikai dicsőség vagy kárhozottság nem egyszer vitatható a kortársak vagy éppen az utódok körében. Az intézmények (még a tanszékek is) átalakíthatók, megszüntethetők. A szobrok – lásd Darányi Ignácz, Nagyatádi, Klébelsberg Kúnó stb. – tetszés szerint cserélhetők. Egyedül az országépítési teljesítmény, s vele a megszerzett tudás állja az idő múlását. Ahogy Nagy Imre mondta a Mintagazdák Országos Értekezletén 1948-ban: „... nehogy lebecsüljük a szaktudás fontosságát. A technika holt anyag, ha nincsenek hozzáértő emberek, akik célszerűen alkalmazni tudják.... Azt is tartsuk szem előtt, hogy rossz szakember viszont nem lehet jó demokrata."

Dr. hc. Dr. Romány Pál
Professor Emeritus
a NYME-MÉK c. egyetemi tanára

KOZÁK ANTAL PROFESSZOR ÚR KÖSZÖNTÉSE

Amikor megkaptam a megtisztelő felkérést, hogy születésnapi köszöntőt írjak egyetemünk lapjában Kozák Antal professzor úrról, már éreztem, nem az eddigi gazdag életút száraz tényeinek felsorolására vállalkozom. Igaz, még csak pár éve, hogy közelebbről ismerhetem Őt, de rendkívüli személyisége magával ragadott.

Köztudott Róla, hogy egyike a vancouveri Sopron Division tagjainak, majd az elsők között lett vendégprofesszor egykori Alma Materében, ahol 1954-ben kezdte meg tanulmányait. Az akkor közel 150 éves hagyományokkal rendelkező intézményből indulva 1959-ben kapott erdőmérnöki diplomát a UBC (University of British Columbia) fiatal Erdészeti Karán, ahol 1961 MF, majd 1963-ban doktori fokozatot szerzett. Ekkor már élvezettel kalandozott az alkalmazott statisztika rejtelmei közt.

Egy munkahelyen, a társaival és oktatókkal együtt őket befogadó karon dolgozott, előbb kutatóként, majd az oktató ranglétrán előrehaladva adjunktusként és docensként.

Mindössze 36 éves volt, mikor professzori kinevezést kapott.

Aktivitását jól jellemzi, hogy kutató és oktató munkája mellett 21 éven keresztül a kar dékánhelyettese volt, neve összeforrt a UBC Forestry történetével, az akkor bevezetett új szakokkal, programokkal és tantervekkel - vezetésével készült a kar 1990-2001. közötti eseményeit átfogó könyv is.

A UBC legmagasabb oktatói elismerése, az 1990-ben alapított Killam Teaching Prize, melyet 1992-ben Tony Kozak nyert el: "With an informal, infectious lecture style Professor Kozak stimulates enthusiastic class interaction" A teljes képhez hozzátartozik az is, hogy Robert Kozak, a fiú, édesapja büszkeségére 2001-ben ugyanebben a megtisztelő elismerésben részesült.

Alkalmazott statisztika, Biometria, Kísérletek tervezése és kiértékelése, Többváltozós regresszió számítások alapjai, FORTRAN-programozás - a tantárgyak, melyek elnevezése is sokak számára riasztó- adták oktatómunkája gerincét. Kutatásai során több, mint 110 tudományos cikket, szakmai jelentést publikált, és kiadás előtt áll Erdészeti Statisztika c. könyve.

2001. óta a UBC Forestry Professzor Emeritusa.

Tiszteletbeli doktori címét a rendszerváltás hajnalán, 1989-ben kapta az Erdészeti és Faipari Egyetemtől, azóta többször vendégprofesszorként oktatta hallgatóinkat. Kedvencét, a Matematikai statisztika c. tantárgyat legjobban teljesítő hallgatók jutalmazására az Erdőmérnöki Karon "Kozák Antal Ösztöndíj" alapíttatott.

Munkájában soproni kötődése a mai napig is megjelenik, a hozzáforduló doktoranduszokat, oktatókat és kutatókat támogatja és segíti tudásával.

Az intenzív és aktív, közösségi munkával fűszerezett élet csak akkor élhető ilyen vidáman és elégedetten, ha stabil háttér áll mögötte: Tóni számára ezt a biztos pontot immár 23 éve Edit jelenti.

Híresen nagy vendéglátók: a statisztikai valószínűsége annak, hogy kétszer azonos menüt kapjon a vendég Kozákéknál = 0. Edit kis füzete nyilvántartja, ki mikor mit mivel és kivel együtt evett nála, kétszer egyforma felállás nem fordulhat elő (azért azt az isteni mousse-krémet megkaphatom legközelebb is?).

Hihetetlen, hogy Kozák professzor május óta "hetvenkedik"! Kívánjuk neki e helyről is, hogy még sokáig őrizze meg azt az erőt, határozottságot és elégedettséget, ami sugárzik belőle!

Boldog születésnapot, Tóni!

Varga Viki
EMK

A SOPRONI PROFESSZOROK ELSŐ KLUBESTJÉRŐL

Június 28-án, az idei nyár első kánikulájának idején a hőmérséklettel azonos hőfokú „klubfoglalkozással" kezdetét vette a Soproni Professzori Klub működése, mely az első vidéki professzori klubestként került a krónikába a szó szoros értelmében, ugyanis másnap az állami televízió, s a helyi médiák is hírül adták. A rendezvény, mint annyi más egyetemünkhöz kötődő esemény, a Best Western Pannónia Med Hotel Széchenyi termében zajlott.

A meghívás a professzorok párjainak is szólt, akik örömünkre éltek a lehetőséggel, s emelték az est hangulatát. Dicséretes, hogy az MKB Bank Rt. a magyarországi professzori klubhálózat létrehozásának felvállalásakor a tudósok szeretetteljes, nyugodt hátterét biztosító párjaikra is gondolt, hisz sok lemondással, feladatvállalással, alkalmazkodással, türelemmel jár az alkotó emberekkel együtt élni a büszkeség és boldogság mellett. Ezért is javasoltuk a remek kezdeményezést teljesítő pénzintézetnek, hogy az első találkozás műsora egyben a hölgyek köszöntését is jelentse.

Hivatalos ceremónia indította az aktív és nyugalmazott egyetemi tanárok, s a professzor emerituszok első találkozóját. Először Prof. Dr. Faragó Sándor rektor köszöntötte társait, s adott hangot örömének, hogy újabb lehetőségük nyílik családias hangulatú együttlétre, emlékek idézésére, vagy épp terveik, eredményeik elmondására, a gyerekeikről szóló beszámolókra, és az unokák dicső tetteinek elmesélésére. Megköszönte az MKB Bank Rt. jelenlévő vezetőinek a nagyszerű ötletet, s annak színvonalas kivitelezését, s reményét fejezte ki, hogy hosszú távon is gyümölcsöző lesz az együttműködés.

Dr. Balogh Imre vezérigazgató-helyettes válaszában büszkén számolt be intézményük sikeréről, sokoldalú működéséről, kiváló teljesítményéről, s arról a nemes küldetésről, hogy a tudományt és annak nővérét, a művészetet kívánják támogatni. E szándék egyik szép megnyilvánulása a „Professzori Klub" országos hálózat kialakítása és finanszírozása, mely kedvezményes banki szolgáltatással , s évi néhány műsoros vacsorával is együtt jár.

A két vezető koccintása jelentette a felavatást, s természetesen valamennyi vendég csatlakozott az „avató mozdulatokhoz".

A hotel gasztronómiai szakemberei kitettek magukért, varázslatos büfével várták az est vendégeit, csodálatos tálalásban, gazdag kínálattal, pompás ízekkel szolgáltak, s arra is figyeltek, hogy a nagy melegben mire van leginkább étvágy.

A finom, bőséges falatok és a jóízű beszélgetés mellé, szinte észrevétlenül társult a muzsika, amikor is Tas Ildikó, a Magyar Állami Operaház magánénekese és Hajdú Franciska énekkari szólista ajkán felcsendült a duett, „Éljen minden bájos szép nő!", majd e sorok írója bejelentette, hogy az elhangzott mű az est címadó dala volt, s egyben azt fejezi ki, hogy a professzorok hűséges társainak szól a műsor. Kiváló előadásban hallhatták a két énekestől Halmos Erika zongoraművész nagyszerű kíséretével az operairodalom legnépszerűbb nőalakjainak közismert áriáit, melyeknek sorát az egykori tudós társ és akadémikus, Kodály Zoltán Nausika dala nyitott. A hűséges, tisztaszívű királylány megidézését követően a női érzelem széles skálája következett Toscától Carmenen át Azucenáig. A szép előadást vastapssal hálálta meg a hallgatóság, Prof. Dr. Faragó Sándor rektor pedig a „Bravó!„ felkiáltás mellé köszönőszavakat is intézett az előadóművészekhez, sőt még az estet levezető, most

Dr. Balogh Imre vezérigazgató-helyettes és Prof. Dr. Faragó Sándor rektor koccintása jelentette a felavatást.

épp újságírói babérokra törekvő beosztottjának - illetve a rektori szóhasználat szerint -, munkatársának is. Az akkor épp egy napja, második ciklusra is megbízott rektort Török Adél természetvédő hallgató Chopin egyik szép Impromtu-jével köszöntötte gyönyörű előadásban. A kiváló zongorista felkészítő tanára professzorfeleség, Ferenczi Éva, aki nemcsak a férje biztos háttere, hanem tanítványaié is, ezért lehettek közülük többen művészek. Az esten csak akkor szabadult fel a népszerű tanárnő, amikor tehetséges tanítványa nem győzte fogadni a gratulációkat.

A nagy tetszést kiváltó műsor után még sokáig beszélgettek a hölgyek és urak, hangot adtak elégedettségüknek is. Láthatóan, hallhatóan jól érezték magukat a professzori klub megjelent tagjai, s reméljük kedvet csinálnak az akkor éppen akadályoztatás miatt távolmaradó kollégáiknak, mi pedig megígérjük, hogy igyekszünk hasonló, jó hangulatú találkozásokat szervezni a finanszírozó MKB Bank Rt. munkatársaival együtt, akiknek ezúton is köszönjük a segítséget.

Viszontlátásra a késő őszi klubestig!

Tóth Mariann

Tas Ildikót a Magyar Állami Operaház magánénekesét, Hajdú Franciska énekkari szólistát Halmos Erika zongoraművész kísérte

RURALPRO-KÉPZÉS LENGYELORSZÁGBAN

A RURALpro egy angol nyelvű képzési modul a vidékfejlesztő oktatók számára. Ezt a kurzust évente kétszer tartják meg Európa más-más országaiban. 2006. májusában Lengyelországra került a sor.

A nemzetközi kapcsolatok bővítése, ápolása különösen kiemelt szereppel bír a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karán. A Kar Gazdaságtudományi Intézete évek óta számos európai uniós projektben működött és működik közre tevékenyen. Részt vesz az EUREKA – Fenntartható vidékfejlesztés Európában, a RURALpro- és még számos más felnőttképzési és vidékfejlesztési projektben. 2002-ben kezdődött az Eureka – Fenntartható vidékfejlesztés Európában elnevezésű angol nyelvű képzési modul, ahol is a projekt résztvevői azt tűzték ki célul, hogy az érintett partnerintézmények és a külföldi és hazai felsőfokú oktatási intézmények hallgatóit az EU vidékfejlesztési és regionális politikájával, a rendelkezésre álló pénzügyi alapokkal, illetve a pályázatírás módszertanával megismertessék. Két éve fejeződött be az ADORE Felnőttképzés, mint a vidékfejlesztés eszköze elnevezésű, GRUNDTVIG-program keretén belül megvalósult projekt, mely szintén az Unió vidékfejlesztési politikájának megismertetését és oktatásának elterjesztését hivatott elősegíteni.

Az előbbi két projektre alapozva 2004-ben egy újabb (RURALpro-projekt), két éves együttműködés kezdődött meg, melyben az osztrák Természeti Erőforrások és Alkalmazott Élettudományok Egyetem (Bécs - korábbi BOKU), a holland HAS Den Bosch Egyetem (s'-HertogenBosch), a finn North Karelia Polytechnic (Puhos), a lengyel Mezőgazdaságtudományi Egyetem (Warsaw) vesz részt. Hazánkat a csornai Csukás Zoltán Mezőgazdasági Szakközépiskola, valamint a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mosonmagyaróvári Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kara képviseli. 2004. november 15-21. között került sor a projekt első megbeszélésére Finnországban. A hat intézmény 18 képviselője a finn partner North Karelia Polytechnic rendezésében megvalósuló workshop keretén belül tanácskozhatott. Karunkat Dr. habil. Nagy Frigyes c. egyetemi tanár, Dr. Goda Mátyás egyetemi adjunktus, valamint Pusztainé Káldi Judit tanszéki mérnök képviselte ezen a megbeszélésen.

A RURALpro egy angol nyelvű képzési modul a vidékfejlesztő oktatók számára. Ezt a kurzust évente kétszer tartják meg Európa más-más országaiban. 2006 májusában Lengyelországra került a sor, és volt szerencsém részt venni a képzésen Dr. Németh Anett egyetemi adjunktus kollegámmal.

Csoprortmunka

Dr. Nagy Frigyes is tartott előadást a RURALpro projektben.

A projekt szervezői a következőket tűzték ki célul:

•Először: támogatni kell a fenntartható vidékfejlesztés és életminőség holisztikus szempontjait a vidéki területeken. Ki kell emelni és bővíteni a vállalkozások, a kulturális és társadalmi tényezők megismerését és a környezetet mint a fenntartható vidékfejlesztés és életminőség elemeit, illetve mindezek összefüggéseit.

•Másodszor: segíteni kell a résztvevők pedagógiai képességeit új innovatív megközelítéseken és módszereken keresztül, azzal a céllal, hogy a tanárok az oktatómunkájukban használhassák azokat.

•Harmadszor: erősíteni kell a résztvevők kommunikációs készségét nemzetközi és interkulturális közegben. Nemzetközi környezetben közösen kell megtapasztalni és megvilágítani az interakciós dinamikát számos európai országot képviselő résztvevő párbeszéde során.

•Negyedszer: meg kell világítani és be kell mutatni a felnőttképzés célját és jelentőségét, know-how és tanulás eszközével. Pontosan kell megfogalmazni a tanár szerepét és az oktatási intézményt, mint a vidékfejlesztés eszközét, valamint a vidékfejlesztési hálózatban szereplő partnereket.

Összegezve tehát a projekt célja az, hogy a közép- és felsőfokú oktatási intézmények tanárait, oktatóit és szakértőit készítse fel az Európai Unió fenntartható vidékfejlesztési és regionális politikájának kihívásaira, illetve az e munkához szükséges egységes módszereket sajátítsa el.

A tanteremben eltöltött órák alatt megismerkedtünk az Európai Unió vidékpolitikájával, a projektírás és menedzsment kérdéseivel, a vidéki életminőség egyes elemeivel. A képzés menete nagyban igazodott a nemzetközi tendenciákhoz, így a csapatban végzett gyakorlati munka kapott nagyobb hangsúlyt.

Vincze Judit
PhD hallgató

SZOVÁTAI EMLÉK

A híres Medve-tó környéki árusoknál, a piacon, s az üzletekben is számtalan, a híres fürdővárosra jellemző emléktárgyon olvasható a fenti cím, mely a Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar néhány oktatója számára egészen mást jelent.

1995 óta minden július első vagy második hetében, nagyjából ugyanaz a csapat egy hétig a szovátai Teleki Oktatási Központban tölt egy hetet, a Bolyai Nyári Akadémia óvodapedagógia szekciójának vendégtanáraként. Régi hagyomány, hogy a „törzsgárdához" vendégek is kapcsolódnak társintézményekből

Amolyan misszió ez a vállalás. A szabadságuk ideje alatt, óradíj nélkül igyekeznek tudásuk legjavát átadni, erősíteni az erdélyi óvónők hivatás és sajátos küldetéstudatát, a hitüket, s magyarságukat. Fizetségük a táj szépsége, a Teleki dolgozóitól, s a mindenkori tanfolyami hallgatóktól kapott szeretet, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének megbecsülése és az a jó érzés, hogy tevékenységükkel a kar szellemiségének egyik legfontosabb tényezőjét valósítják meg.

E sorok írója, még mint az önálló főiskola egyik vezetője kapott felkérést a szövetségtől 1992-ban az óvodapedagógusok tanfolyamának vezetésére, s oktatótársaival együtt kétszer Székelyudvarhelyen, egyszer Nagyenyeden, s a korábban említett időponttól Szovátán tesz eleget a megbízásnak, melyet a kar és az egyetem vezetői támogatnak annak ellenére, hogy az utóbbi hat évben megváltozott a „hovatartozása" és a beosztása is. Ezúton is köszönet illeti a vezetők - Prof. Dr. Faragó Sándor, Dr. Merényi Mária, Dr. Szála Erzsébet – nagylelkűségét és megértését, valamint Prof. Dr. Molnár Sándor támogatását Orosz István professzor utazásához.

A pedagógiai kar és a szövetség között egyébként már a második ciklusát éli az együttműködési megállapodás, melynek keretében Szováta mellett néhányszor Csíkszeredában is folyt továbbképzés a ma már nyugalmazott Zilahi Józsefné vezetésével, aki több erdélyi településen is tartott szakmai előadásokat.

Az idei évben e hó 9-én, hajnali négy órakor kelt útra a lelkes kis csapat a kar biztos kezű gépkocsivezetőjével, Lomnitczi Ervinnel, aki már szinte minden bukkanót ismer a mintegy nyolcszáz kilométeres úton, s amire nagy szüksége is volt, mert a határ után négy alkalommal vert bennünket jégeső, illetve özönvízszerű felhőszakadás. Az égi áldást nélkülöző időszakokban átismételtük a dús erdélyi aljnövényzet színpompás egyedeinek nevét Eperjesi Irénke jóvoltából, idézgettük az ismert székely vicceket Dárdai mester segítségével. Hivatásos sofőrnek bizonyult az egyik vendég Hollandiából, akit mindenki csak Jannak szólított, s először járt Erdélyországban.

Tóth Mariann egyetemi főtanácsos plenáris előadása

A továbbképzés résztvevői Mezőhavasra (1777m) tettek kirándulást.

A közel tizenöt órán át tartó utazás után bizony jól esett a havasi levegő közelsége, az ismert hegyvonulat viszontlátása, s a háziak öröme, amit rögvest pálesszel (jófajta szovátai gyümölcsből készült kisüsti) is megtoldottak.

Az ünnepélyes megnyitóra 10-én 9.00 órakor került sor, ezután egyéni választással létrejöttek a kiscsoportok, s már kezdődött is a munka az előre kidolgozott és jóváhagyott program alapján. A programot minden évben a tanfolyamvezető(a mostani alkalmi újságíró) állítja össze az általa felkért előadókkal, s a kari dékán asszonnyal egyeztetve.

Jan, a győri dr. Muzsai Viktóriával egy holland eredetű programot, a BRG néven ismert projektet, s annak egy szeletét, a szociális kompetencia fejlődését mutatta be az erre jelentkezőknek.

Józsa Éva docens asszonnyal a bábjáték szerelmesei dolgoztak, Dárdai Árpád tanszékvezető főiskolai docens kiscsoportos foglalkozásait a zenei nevelést kedvelők választották.

Népszerű volt az Eperjesy Barnabásné docens asszony vezette környezet és- természetismeret kiscsoport, mely a természet lágy ölét is élvezhette.

Tóth András, a Kommunikációs Iroda munkatársa reggelente és este táncra perdítette a résztvevőket, hogy eleget mozoghassanak, hisz a csoportos foglalkozások napi négy óra ülést jelentettek délelőttönként, amihez még további „ülések" társultak a nap folyamán. A korai időpont ellenére (7.15) nagy élvezettel tanulgatták a lépéseket és ropták az ugrós táncokat.

Az ebéd utáni program az időjárástól függően természetesen a „ Medve Tó Projekt" volt, vagy épp felkészülés, s a mindig aktuális szervezési teendők. A szovátai egyik specialitás, a menetrend szerinti napi vihar sokszor megtréfálta a fürdőzőket, s a tó langyos, sós vizében kellett átvészelniük a nem kívánt bőséges zuhanyt.

Késő délután és kora este következtek a plenáris előadások, melyeknek egyikét a Faipari Mérnöki Kar Művészeti Intézetének egyetemi tanára, Orosz István világhírű grafikus művész

tartott. Elkísérte művész- és házastársa Keresztes Dóra, aki az előadás után vetített animációs filmek egy részének önálló, más részének társalkotója. Nagy tetszést arattak az önálló és közös filmjeikkel egyaránt.

Népszerűek voltak az esti filmek (Carmen, West Side Story), a táncház, a nótázások, s a beszélgetések.

Nagy hagyomány a zsíroskenyér-parti vacsora után, s az elmaradhatatlan vineta pástétom, a csodálatos padlizsán krém, melynek készítésében utánozhatatlanok a Teleki konyha művészei.

A csütörtök délelőtt a kirándulással telt. A többség szalonnát sütött egy szép hegyi tisztáson, ahová titokban autóbusszal mentek a gyaloglás helyett, de egy maroknyi mokány csapat, mely Dárdai Árpit nem nélkülözte, 36 órás gyalogtúrán bizonyította jó állóképességét. Még az esti filmvetítést is győzték, kivéve a mestert, aki készült a másnapi zongorázásra.

Az idő gyorsan repült, s azon vettük magunkat észre, hogy az ünnepélyes zárás következik.

A korábbi években a kiscsoportok készültek műsorral, ez évben tekintettel a Bartók-évfordulóra, a Sopronban bemutatott emlékest rövidített változatával búcsúztunk. Kimondhatatlanul jó érzés volt a zsúfolásig megtelt Bíró István teremben, könnyes szemek láttán, szipogást hallván tolmácsolni a Bartókról írt versek részleteit, a mester gondolatait , műveit és a róla szóló legfontosabb, s olykor-olykor kevesek által ismert információkat, szemben az itthoni érdektelenséggel.

Az emlékműsort Bíró István előtti tisztelgésnek is szántuk, aki megálmodta a Telekit, véres verejtékkel megvalósította, de élvezni már nem tudta. Egy felelőtlen sofőr pontot tett az életére autóbuszával. Minden évben fogadalmat tesz az alkalmi krónikás a sírjánál, hogy amíg erővel bírja, s amíg lehet, teljesíti neki tett ígéretét, s nem hagyja cserben az Ő kedves óvó néniit.

Dárdai Árpád és Rázó Emőke a Pannónia kiváló hangszerén gyönyörűen játszott a soproni Bartók esten, de a szovátai gyenge pianínón egyenesen csodát művelt. Az Este a székelyeknél, a Román táncok, de a többi zongoradarabok is úgy szóltak, hogy a szívünk majd meghasadt.

A tanúsítványok átadása után szokás szerint „ megfontuk" a virágfűzért, mely kéztől kézig ér, Szovátától Sopronig.

A forró hangulatú búcsúvacsora után ki-ki vérmérséklete, kora, egészségi állapota szerint járta a táncot, fújta a nótákat, amíg bírta. Aztán már indulni is kellett.

A hazaút mindig csendesebb..., most is az volt, de elhangzott, hogy jövőre ugyanígy!

Úgy legyen!

Tóth Mariann

Versek az ATFK Hallgatói Antológiájából

Juhász Lilla:
A hajnal szülötte

Az idő rossz.
Szárnyaim eláztak
Cukorglóriám elolvadt.
Angyalnak sem volt könnyebb.
Most jó újra a földön ülni.
Az ég kék, rajta papírcsillagok.
Körülöttem boldogtalan, boldog
Barátaim.
Azt hiszem újjászülettem,
S most jó újra köztetek,
Itthon lennem.

Nap nap után...

Kel reggel,
Fekszik este,
Közte múlik,
Halad egyre.

Nem volt ríme,
Nem volt színe,
Vágya volt,
S célja kitűzve.

Szivárvány lett,
Ahogy ígérte.

Teltek egymás után,
Felhők jöttek, eltakarták.
Esett, sokáig.
Rémlett, még látták.
Kisütött, fölszáradt.
Ő maradt a néma hegyek közt
Beszédes híd.

Csákvári Tamás:
Magamban

Lépkedem a porban,
Lábaim, mint száraz gyökér,
Kúsznak végig a rögökön.
Nem gondolkodom hová tartok.

Nem érzékelem a környezet zaját
Á, ahhoz túlságosan el vagyok bújva,
Magamban itt bent,
Ebben a parányi dobozban.

AZ ERDÉSZETI FELSŐOKTATÁS SOPRONI BOTANIKUS KERTJE

Egy botanikus kert kialakítása sok időt és munkát igényel, hiszen soha nincs „kész". A növények élete is véges: megöregednek, elpusztulnak. Folyamatosan munkát ad a növénynevelés és a pótlás, nem beszélve a fenntartásról, valamint az új, változó igényekhez igazodó fejlesztésékről. A múló idő okozta feledésbe-merülés lassítása, akadályozása érdekében szeretnék a Botanikus Kert kialakításában közreműködőkről megemlékezni.

A régmúlt: a Selmecbányai Botanikus Kert (1808-1919.)

Hosszú idő, közel kétszáz év telt el a Botanikus Kert alapítás gondolatának megszületése óta:

1808: WILCKENS HENRIK DÁVID – az Akadémia első erdész tanára – előterjesztést tett a császári és királyi udvari kamarának egy, a Selmecbányai Akadémia Erdészeti Tanszékének oktatását segítő és egyes fajok meghonosítását biztosító botanikus kert létesítésének engedélyezésére. A terv azonban akkor nem valósult meg.

1836/37: FEISTMANTEL RUDOLF, az akkori erdésztanár kérelmét elfogadták, és az engedély alapján 1837-ben Kisiblyén létrehozták a hazai erdészeti felsőoktatás első Botanikus Kertjét.

1838: FEISTMANTEL RUDOLF a Bányászati és Erdészeti Akadémia mellett létrehozza az ún. Alsó Botanikus kertet. (0,7 hektáron 75 fajt telepítve.).

1860: WÁGNER KÁROLY vezetésével megkezdődik az ún. Felső Kert (1,99 hektár) telepítése.

1868: ILLÉS NÁNDOR kinevezésével tervszerűvé és rendszeressé válnak a telepítések.

1873: FEKETE LAJOS, majd VADAS JENŐ folytatja a kertek fejlesztését és kialakul a Bányászati és Erdészeti Akadémia Botanikus Kertje (864 faj).

1880: A két kertben 890 fajt regisztráltak.

1919: A Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola Sopronba költözik.

A Botanikuskert előtörténete:

1897/98: A Katonai Reáliskola építése. LISZKAY JÓZSEF iskolaparancsnok és LAKÓ ISTVÁN főkertész a Reáliskola területét – a kastélyparkok mintájára – tervszerűen parkosította, és a növényeket táblákkal látta el.

A Botanikus Kert története:

Bár a soproni felsőfokú anyaintézményünk neve a 20. században többször megváltozott, a Botanikus Kert neve változatlan:

Hortus Botanicus Universitatis Soproniensis
Soproni Egyetemi Botanikus Kert

1922. ősz: a Bánya-, és Erdőmérnöki Főiskola megkapta a Honvéd Főreáliskola területét.

1923. tavasz: megkezdődik az iskola-park botanikus kertté való átalakítása, FEHÉR DÁNIEL a Növénytani Tanszék vezetőjének tervei alapján. A munkákat SOMMER GÉZA erdőmérnök, KISS VILMOS LAJOS kertészeti főintéző és GÁLLA GÉZA kertész (akinek már a Selmecbányai Botanikus Kert is sokat köszönhetett) végezték. GÁLLA GÉZA halála után feladatait BESENYEI ZOLTÁN kertészeti intéző vette át.

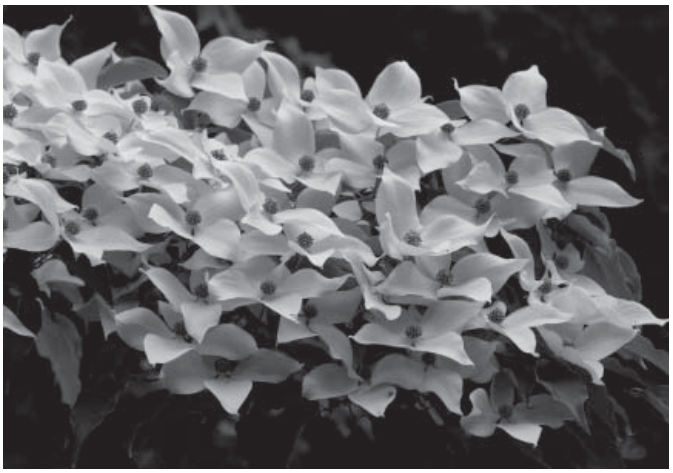

Virágzó csillagsom (Cornus kousa) a kelet-ázsiai gyűjteményből

FEHÉR DÁNIEL, a Növénytani Intézet Igazgatója és KISS VILMOS LAJOS, a Botanikus Kert vezetője 1949-ben ezt írták:

„Az akkori Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola 1922 szeptemberében vette át a kertet. A következő évben, tehát 1923-ban azonnal hozzáláttunk a botanikus kert kiépítéséhez, miután az erdőmérnöki eredményes szakoktatásnak ez az intézmény, az egyik legfontosabb alappillére.

Annak a körülménynek ugyanis, hogy a hallgatók szinte naponként maguk előtt látják a fontosabb állományt alkotó fákat és cserjéket, úgyszólva ezek között élik le egyetemi éveiket, kiváló fontossága van a növénytani szakismeretek alapos elsajátítása szempontjából. Erre nekünk különös súlyt kell helyezni, mert hiszen tantervünk egy jó részét műszaki tárgyak töltik ki, és így az erdészettudományok létalapját képező növénytan megtanulását és az idevágó ismeretek állandósítását minden rendelkezésünkre álló

A D-épület előtti parcella 1928-ban és 1948-ban

Nagyezerjófű (Dictamnus albus)

eszközzel elő kell mozdítanunk."

(A Műegyetem Erdőmérnöki Osztályának Botanikus Kertje Sopronban. 1923-1948

A Műszaki Egyetem Növénytani Intézetének közleményei. Sopron. 1949.)

A Növénytani Tanszék (később Növénytani Intézet) munkatársai közül többen közreműködtek a Botanikus Kert kialakításában, fejlesztésében, illetve egyes növénycsoportok szakmai gondozásában.

Az elmúlt évtizedek botanikus kerti munkáinak segítői: AGÓCS JÓZSEF, BOLGÁR JÓZSEFNÉ, GENCSI LÁSZLÓ, MÁTYÁS CSABA, BARTHA DÉNES, DANSZKY ISTVÁN, VINIS GIZELLA.

SITKEI GYÖRGY gépész professzor a műszaki feladatok megvalósításában több mint 20 éve támogatja folyamatosan a Botanikus Kertet. A Föld különböző részein járva, eredeti termőhelyen gyűjtött herbáriumi-anyagot, illetve szaporítóanyagot, és ott készített, kiállításra alkalmas fényképfelvételeket ajándékoz a Botanikus Kertnek. MÁTYÁS CSABA professzor úr is gyakran hoz gyűjteményünk számára értékes anyagokat.

1986-ban a magyar származású, Kanadában élő DOÓR FERENC tengerparti mamutfenyő *(Sequoia sempervirens)* csemetéket, magokat és könyveket adományozott. A csemeték, jól alkalmazkodtak a kert klímájához, és megfelelően fejlődnek.

Tasmániából, Ausztráliából, Venezuelából, Izraelből is gyakran kapunk küldeményeket.

Megható az 1956-ban külföldre távozott diákjaink aggódása a Botanikus Kertért. Kanadai és magyarországi találkozóikon a kert sorsa mindig felmerül.

A Vancouverben végzett erdőmérnökök közül sokan ajánlottak fel pénzadományokat az egyetemnek. Ennek felhasználását illetően csak egy kérésük volt: az összeg csak a Botanikus Kert fejlesztésére költhető.

PALKOVICS JÁNOS és ÖTVÖS IMRE alapítványokat hoztak létre a kert a támogatására.

PINTÉR LÁSZLÓ az önéletrajzi könyvének eladásaiból származó bevételének egy részét ajánlotta fel a Botanikus Kertnek.

A kert legfontosabb feladata a hallgatók és a látogatók növényismeretének fejlesztése, aminek alapvető feltétele a növények jeltáblázása. Adományaikból ezeknek a pótlását kívánjuk megvalósítani.

Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani a támogatóinknak, a felajánlásokért.

Az alkotók munkáját ismerték el 1978-ban, amikor a Botanikus Kertet országos jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánították.

A kert egyes részein megjelentek a termőhelyre jellemző lágyszárú növények. A természetesen megjelent növények között sok védett és veszélyeztetett növényfajjal találkozhatunk. Ezek közé tartoznak pl. az alábbi fajok: közönséges békakonty *(Listera ovata)*, fehér madársisak *(Cephalanthera damasonium),* hosszúlevelű madársisak *(Cephalanthera longifolia),* bíboros kosbor (Orchis purpurea), erdei ciklámen *(Cyclamen purpurascens)*. A gyepszint értékét növelik az itt élő moha, zuzmó és gombafajok.

Az élőhely életteret ad különböző gerinces és gerinctelen állatfajoknak. Ki kell emelnünk a kert gazdag madárvilágát.

A parcellák gondozása során a célunk az értékes növényfajok védelme, terjedésük elősegítése, így ezeken a részeken alkalmankénti kaszálást végzünk.

Sopron, 2006. június 27.

DR. KOCSÓ MIHÁLY
a Botanikus Kert vezetője

ESZPERENTE CSEVELY EGY NYME-S EGYEDHEZ

Kedves NYME-s Egyed!
Meglett... felvettek...
Egy egyetemre!
Egy nevezetes egyetemre,
melynek szelleme Selmecen ered.
Legyen Neked e hely szent.
Meglehet, lesznek nem kellemes percek,
de kedveld meg ezen egyetemet,
mely felnevelt rengeteg rendes embert.
Leld meg benne helyedet, szerepedet s szerelmedet!
Mert kell egy hely, melyet szeretsz s szeretettel emlegetsz.
Ezer meg egy eset megeshet Veled, de ezen helyet nem feledheted.
Szeptemberben elkezdheted szerepedet:
felelhetsz,
fejed tele lehet (felesleges) terhekkel,
szerepelhetsz,
kellemes esteket rendezhetsz,
kedvedre vedelhetsz (reggelre tejet, este sert, s egyebet).
De ne feledd:
elvtelen helyzetbe ne keveredj,
lelkedet, jellemedet el ne veszd!
Kedved derengjen fel,
eszed, fejed rendben legyen.
Szerencse fel!

Busics György

A.M.I. DESIGN

Az Alkalmazott Művészeti Intézet egyik legfontosabb feladatának tekinti nemzetközi kapcsolatainak ápolását és folyamatos fejlesztését.

A bécsi Collegium Hungaricum vezetése 2005 őszén elfogadta és programjába illesztette az intézet bemutatkozását, így rangos magyar művészeti események sorában 2006. május 31-én, június 1-jén és június 2-án A.M.I. DESIGN címmel láthatták az érdeklődők Bécsben szakmai munkánkat.

A kiállítás anyagát az eddigi diplomamunkák posztereiből, tértipográfiai munkákból, hallgatói filmekből, animációkból, illetve az archív anyag diasoraiból állítottuk össze, s amint azt a képek is mutatják az újság hátlapján, hangulatos, nívós, érdekes bemutatón vehettek részt a látogatók.

A háromnapos rendezvényt a hagyományos köszöntők mellett Mátrai Péter egyetemi docens, a Belsőépítészeti Tanszék tanára kuriózumnak számító elektronikus zeneművével nyitottuk, melyet az ismert építész ütőhangszerekkel kísért.

A második nap a hallgatóké volt. Bemutatkozott a Workshopron Egyesület s a tervezőművész hallgatók független lapja, az YF. Örömünkre szolgált, hogy nagy tetszést arattak tanítványaink, több ötletük megvalósítását is tervezi a Collegium Hungaricum.

A programsort június 2-án kerekasztal-beszélgetés zárta, melyen a szervezőkön kívül Cécile Dujardien a Bécsi Iparművészeti Egyetem és Maria Baumgartner a Linzi Kunstuniversitat professzorai, valamint Dr. Andreas Spiegel a Bécsi Művészeti Akadémia rektorhelyettese is részt vett. Az elhangzottak alapján büszkék lehetünk a leendő építész és formatervező művészekre, végzett és jelenlegi tanítványainkra, aminek jogosságát bizonyítja, hogy a jövőben is számít a Collegium Hungaricum kiállítóként az Alkalmazott Művészeti Intézetre.

A program meghívóját és arculati elemit Vad Gábor tervezte.

A kiállítás grafikai munkáinak elkészítésében Kassai Ferenc egyetemi adjunktus, a Formatervező Tanszék tanára segített.

A hallgatói programot Juhos Lehel, Szigeti Adrienn, Domonkos Attila, Lakatos Ábel szervezte.

Valamennyi hallgató, kolléga és más közreműködő munkáját köszönjük, s reméljük hogy az elkövetkező években hasonló elismeréssel kísért kiállításokról számolhatunk be a Vivat Academia olvasóinak.

Mészáros György

AKI KIMARAD, - AZ LEMARAD ....

Nem kezdődhet el a tanév balekok, gólyák, békák nélkül. A leendő elsőévesek nem is sejtik, hogy mi fán terem az egyetemi, főiskolai élet, ezért rendezik meg minden év augusztus végén, szeptember elején a felejthetetlen NAPOK-at, melyek jó alkalmat adnak az ismerkedésre.

A Benedek Elek Pedagógiai Kar Hallgatói Önkormányzata - a felsőbb éves hallgatókkal közösen - minden évben a nyár utolsó napjaira tervezi békatáborát.

Miért nem Gólyatábor? - erre a kérdésemre azt a választ kaptam amikor én elsős voltam, hogy: azért béka, mert csak az lehet gólya, aki részt vett a békatáboron – tehát béka volt, majd a gólyaavatón.

Legelőször a békák a kollégiumba költöznek be, így biztosak lehetnek a szervezők, hogy senki nem fog lemaradni a fontosabb eseményekről, mindenki könnyen elérhető, mert a Bezerédj Amália Kollégium a kar szerves egysége. El sem veszhetnek a békák, mert az első pillanattól kezdve viselik az egyenruhát, a békás pólót.

Próbálunk hűek maradni a már hagyományosnak tekinthető programokhoz: kreatív feladatokat kell megoldani, vetélkedőket szervezünk, a város megismertetését fontos feladatunknak tartjuk -bebarangoljuk az ódon utcákat, kocsmatúrára visszük leendő hallgatótársainkat, és nem maradhat el a jól bevált bográcsolás sem, a kar kertjében.

Természetesen mesélünk oktatóinkról, a Tanulmányi Osztályról, sőt a Gyakorló Óvodák óvodásainak „aranyköpéseit" sem felejtjük el felidézni.

Egy béka sem lesz, aki kimaradna a hagyományos „cinegézésből" („Nád a házam teteje" kezdetű nóta).

Lassan összekovácsolódnak a csapatok, megismerik egymást a szakok hallgatói. Szeptemberben aztán mindenki megtudja, megérte-e ez a néhány nap.

Visszatekintve az elmúlt két évre csak azt tudom mondani: aki kimarad, az lemarad.....

Szeltner Borbála
NYME-BPFK
HÖK-elnök

„TŐLEM AZT CSINÁL, AMIT AKAR...“

pásztorsztorik - manapság

Az átlagos városi számára, aki az állattenyésztéssel legfeljebb a parizer szintjén találkozik, talán nem kézenfekvő, hogy manapság is vannak juhnyájak, marhagulyák, ezeket pedig juhászok, gulyások őrzik, nagyjából ugyanolyan módon és körülmények között, ahogy régen. A városi hétköznapoktól szélsőségesen különböző pásztoréletbe való bepillantás kuriózum. PhD dolgozatomban ezt a már egzotikus témát igyekszem körüljárni, hogy azoktól az emberektől kapjak információkat, akik szinte egész életüket az állatok mellett élik le.

Elvileg bárkivel előfordulhat, hogy találkozik és beszélget egy pásztorral. Az azonban ritka, hogy valaki több pásztorral is hosszasan beszélgethet. Pedig pásztoroktól tanulni egészen rendkívüli élmény. Tavaly nyáron volt szerencsém egy hegyes-völgyes vidéken több pásztorral beszélgetni.

Egy júliusi reggelen nekivágtam a nagy útnak a szülővárosomból, Egerből. A hegyes-völgyes vidék szebbnél szebb tájakat tárt elém, majd egyszer csak odaértem a legelőre. Megláttam a pásztort, odamentem hozzá és elmondtam neki mivel foglalkozom és hogy a munkámhoz szeretnék anyagot gyűjteni. Erre ő vállat vont, mondván: „Tőlem azt csinál, amit akar, csak a jószágot ne zavarja!” Nem volt túl barátságos ez a megjegyzés, de jogosnak tartottam. Ezután mintha mi sem történt volna, ballagott tovább a pásztor a kutyáival. Mit mást tehettem, mentem utánuk és folyamatosan érdeklődtem a juhokról és a legeltetésről. Számomra természetes volt, hogy a legelőről, a legeltetésről, annak időszaki szabályozásáról érdeklődtem, azonban arra lettem figyelmes, hogy csak kérdezek, de nincs semmi válasz.

Rá kellett jönnöm, hogy ez egy teljesen más világ. A pásztorok zárkózottak, szótlanok és nem túlságosan szeretik megosztani egy idegennel a tapasztalataikat. De úgy gondoltam, hogy a kitartásommal és türelmemmel eredményt érek el, teljesíteni tudom a „küldetésemet”. Így is lett. A nap végére megeredt a nyelve az öreg pásztornak. Az öreg pásztor belekezdett a mondanivalójába:

-„Régebben a rideg pásztorok egész éven át kint voltak a jószággal a legelőn, többek között én is. Késő ősztől tavaszig

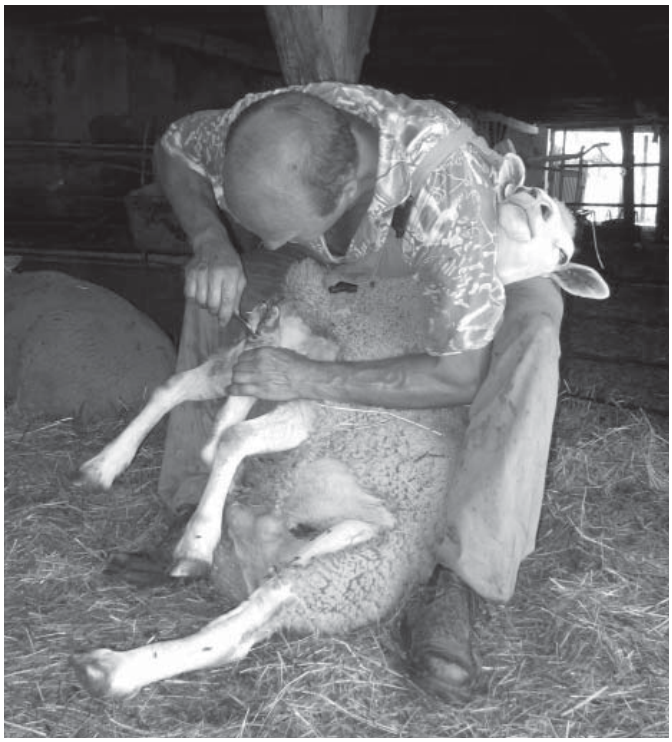

szabadon legeltettük az állatokat, tavasztól késő őszig szabályoztuk mozgásukat a legelő fűtömege szerint. Tapasztalták ugyanis, hogy ha tagolják a legelőt, vagyis holdfeljöttekor ráengedik a jószágot a kimért legelőrészre, ahol a következő holdfeljöttig tartózkodhatnak, akkor minden éjszakájuk nyugodt. A kimért legelőrészt csak holdnyinak mondták és innen származik a régi mezőgazdasági területegység, a hold.”

Közben megállt és leült egy árnyékot adó fa alá, majd nem sokkal később én is követve őt, odakuporodtam mellé, s ő folytatta:

-„A holdnyi legelőnek eredetileg nem a területe, hanem a fűtermése volt közel azonos: a nyáj minden állatának egynapi élelmet biztosított...” -érdeklődve néztem őt és mérhetetlen szakmaszeretetét.

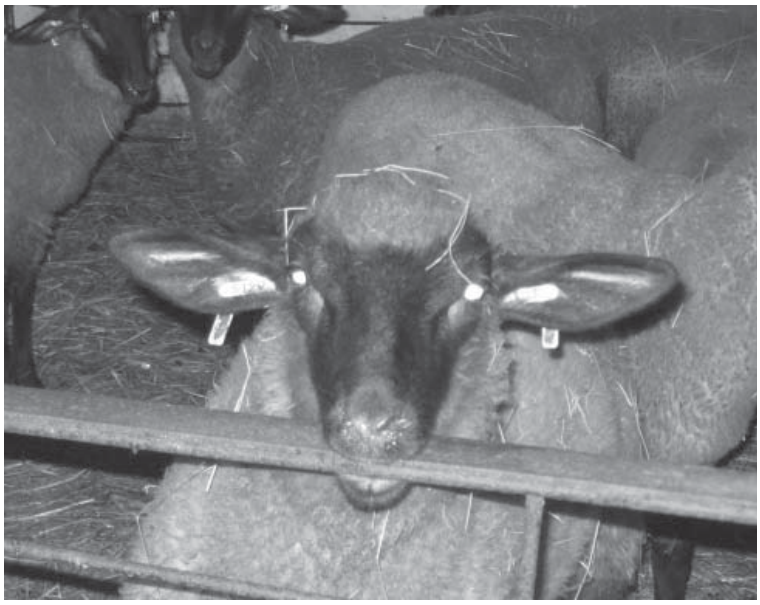

-„...Mostanában már senki sem méri ki, csak legeltetnek vaktában. Pedig milyen szép volt, hogy előre kijelöltük azt a legelőrészt, ahol a jószág holdfeljöttétől holdfeljöttéig legelt. Így a jószág éjszaka jól pihent és minden nap új legelőrészt kapott. Az a kutyusok dolga volt, hogy a karózáson belül maradjon minden állat.”

Másnap, harmadnap ugyanolyan lelkesedéssel folytatta a történeteit és csak mesélt, csak mesélt. Észrevettem, hogy néha még a szeme is könnybe lábadt. Életre szóló élmény volt...

Megérte a türelem és várakozás, mert az öreg a maga egyszerű szavaival végül elmesélte ... a lényeget.

szöveg és fotók:
Vincze Judit
PhD hallgató

A PIPAKUPAK-INSPEKTOR ÉS TÁRSAI

Szemezgetés az óvári diákéletről és a hagyományokról Walleshausen Gyula: A magyaróvári agrár-felsőoktatás 175 éve című könyvéből.

...Diákegylet a múlt század első felében igen kevés volt az országban, de az ifjúság hamar kialakította a maga szokásait. Egy elsárgult iratra hivatkozva állítja Horschetzky Károly (egy növendék, 1840-ben beiratkozott jeles tollforgató), hogy már az intézet alapítása óta élt az a szokás, miszerint minden tanév kezdetén a várban lakó elsősök, a „Fuchs"-ok (így nevezték a balekot vagy gólyát) a maguk köréből választanak egy „pipakupak-inspektort, hogy... életük és mozgalmuk képviselőjeként elöljárójuk legyen". Minden hallgatótól kapott egy pakli dohányt, innen van az elnevezés. Az összegyűjtött dohány több mint 800 tömésre volt elegendő és arra szolgált, hogy a kívül lakó, az előadásokra korán érkező kollégáit az inspektor megkínálhassa egy-egy tömet dohánnyal.

Az inspektornak egyéb kötelmei is voltak:"a nemes szőlő és az árpa levét megfelelő mennyiségben jól kellett bírnia". Ő volt – vitás esetekben – a döntő- és békebíró, továbbá ő ügyelt a hallgatói ünnepélyek szertartásosságára is.

Voltak más tisztségviselők is. Két ellenőr jegyezte fel és foglalta össze a nyilvános ülések határozatait, továbbá „egy vigalom-mester, aki az ilyenkor nélkülözhetetlen dalolást vezette". A szokásos ételt – kolbászt és kenyeret – a beavatottak szolgálták fel. A dalosok éneke olykor színesen egybeolvadt a cigánybanda muzsikájával.

Felemelő volt minden tanév kezdetén tartott ismerkedési est, a „Suff"- (korty) – ünnepség. Ezt Bujanovich Rudolf vezette be 1836-ban „avval a céllal, hogy megszüntesse a rangbeli különbséget az intézet tanulói között, és közös kötelékbe egyesítse a legtávolabbról érkezett szíveket". Ez a közös kötelék – az intézet – „arra buzdítja növendékeit, hogy majdan hazájuk gazdasági viszonyait erejükhöz mérten fejlesszék". Az ünnepség színhelye az anatómiai tanterem volt. Gazdagon terített, pezsgővel ellátott asztalánál a tanári testület és minden hallgató megjelent. „A pohárköszöntőt az inspektor tartotta. Éltette a nagylelkű alapítót, a jelenlegi fenntartót, a tanári kart, az oktató ökonómusokat, és ivott a szebbik nemre s a szép jövőre".

A következő napon rendezték a bált, amelyen a környékbeliek közül sokan megjelentek.

„A társaság az élet vidám szükséglete, amire egy kisváros kevés alkalmat kínál. A növendékeknek nem marad más hátra, mint az, hogy... összegyűljenek egy vendéglőben inspektoruk elnökletével." Más szórakozásuk nem is lehetett a hosszú téli estéken. Még villany nem volt, a gyertya vagy szövétnek pedig igen gyenge fényt adott, nagyon rongálta a szemet. Tanulni aligha lehetett lángjánál.

Beszélgetés, vitatkozás mindenféléről, pipaszó és poharazgatás mellett és – természetesen: dal, a praxi nélkülözhetetlen hangulati társa búban és örömben.

Íme, a bordal egy strófája a három közül – magyar fordításban:

A csapszékben ködös füstben
Ülünk együtt nagy meghitten
Nedves tűz van a pohárban
Füst és láng meg a pipában
A szerelmet dalban
Énekeljük karban
Reszketnek a falak bele
De nem dőlnek sohase le.

Vincze Judit
PhD hallgató

ÓVÁRI GAZDÁSZOK VISSZAEMLÉKEZÉSEI III.

„LINHART GYÖRGY professzor több mint három évtizedig tanította az ifjú magyar gazdásznemzedéket, s egyike volt azoknak az igazi tanároknak, akik testük minden erejét és lelkük minden melegét hivatásuknak szentelték. Egész munkás életében tudományának a gazdatársadalom minél szélesebb rétegeiben való terjesztése érdekében dolgozott. Hallgatóinak nemcsak tanára, hanem valóságos atyja is volt, neve fogalom lett. Így emlékezik vissza a professzorra Kerpely Béla: „A régi jó gazdászvilágból" címmel megjelent könyvében 1925-ben.

-Első óra a „jó Nagyságos úrnál". Ezen a néven becézte az óvári gazdász generációról generációra világhíres professzorát, Linhart Györgyöt, a nagy botanikust. Volt még egy másik beceneve is: „gombakirály". Az elsőévesek –balekok- tanterme a régi akadémián olyan lépcsőzetesen emelkedő volt, mint aminők a fizikatermek, hogy az utolsó padban ülők épp oly jól láthattak a katedrára és hallgathatták az előadó tanárt, akár az első sorokban a „stréberkedők". A padsorok zsúfolásig tömve az első órán. Mindnyájan balekok, kíváncsiak voltunk a „jó Nagyságos úrra", aki jóságos mosollyal, körszakállas, kerek arcán kezdett magyarázni a növénykórtan gazdasági fontosságáról. Egyszerre csak csapkodni kezdik a „kozákok" /másodévesek/ a teremajtaját.

- Na, mia azs, mi azs?! – figyelt fel a „jó Nagyságos úr", aki kissé selypítve beszélt. – Ki azs a szemtelen?

- Valami „kozák", „jó Nagyságos úr"! – harsogtuk kórusban.

- Dobjátok ki azst a szemtelen gazember „kozákot"!

Hatalmas ajtócsapkodás, ajtódöngetés: bumm, bumm.

-Kidobtuk már „jó Nagyságos úr"!

-Na jól van, - és nyugodtan folytatta előadását a penészgombák szépségéről.

Nehéz volt megbukni LINHART GYÖRGY professzornál. Ha a vizsgázó annyira tudatlan volt a növénykórtani ismeretekben, hogy a súgás után sem tudott eligazodni és egy gombát, vagy gazt sem ismert fel a „bokor"–ban, akkor még egy eshetősége volt arra, hogy egy „kielégítővel" átvergődjék. A hátsó padsorok kórusban kezdtek ilyenkor könyörögni a jelölt érdekében. Így pl. többször is elhangzott:

- Vőlegény szegény, „jó Nagyságos úr"! – Tessék átengedni szegényt, hat neveletlen gyerek apja! – Buta szegény, „jó Nagyságos úr"!

És az áldott jó szívű professzor úr csak annyit mondott:

-Na fusson! Fusson! – és beírta a „kielégítő" osztályzatot.

Dr. László László

175 ÉVE SZÜLETETT A HAZAI MEZŐGAZDASÁGI OKTATÁS ÚJJÁSZERVEZŐJE ID. SPORZON PÁL (1831-1917)

1831. január 12-én született Galgócon / Nyitra vm., ma: Hlovec – Szlovákia/. A pozsonyi jogakadémia hallgatója volt, majd a bécsi egyetemen folytatott jogi és bölcsészeti tanulmányokat. Egészségi állapota miatt azonban tanulmányait kénytelen volt abbahagyni, s ezzel egyidejűleg a jogi pályáról is lemondott.

Egy évig mint nevelő tevékenykedett, majd a magyaróvári Gazdasági Felsőbb Tanintézetben kezdte meg gazdasági tanulmányait. Majd tanulmányainak befejeztével rövid ideig gazdatisztként dolgozott.

Sporzon Pál

1858-ban, 27 éves korában a budai József Ipartanodából alakított Polytechnicum gazdasági-erdészeti tanszékére a „mezei gazdászattan" nyilvános rendes tanárává nevezték ki. Tanári pályájával egyidőben kezdődött közéleti szereplése, szakirodalmi munkássága. Tagja lett az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek, munkatársa a legjelentősebb gazdasági szaklapoknak: a „Gazdasági Lapok", a „Magyar Gazda", a „Gazdasági Füzetek", az „Erdészeti Lapok", később a „Mezőgazdasági Szemle", a „Köztelek" írói közé tartozott. Munkatársa volt a „Pesti Napló"-nak és más korabeli politikai, valamint napilapok gazdasági rovatának is.

1861-től kezdve rendszeresen közölt cikkeket a gazdasági tanügy újjászervezésének szükségességéről. 1864-ben „Az okszerű juhtenyésztés elvei" címen, összefoglaló munkát jelentetett meg, amely felöleli a juhtenyésztés és a gyapjúismeret egész területét. 1865-ben jelent meg „Gazdászati Talajismeret, vagyis a termőföld eredete, minősége, ereje, nemei és osztályai... a mezőgazdák számára" című munkája. Egy évvel később vette át az „Erdészeti Lapok" szerkesztését, a tartalmát bővítve két éven át „Erdészeti és Gazdászati Lapok" címen jelentette meg.

1867-ben Kodolányi Antallal külföldre utazott a svájci, belga és francia gazdasági szakoktatás tanulmányozása céljából. 1868-ban készült el a tanulmányútról közösen írt „Jelentés...", amelyet az OMGE a „Gazdasági Lapok"-ban tett közé.

Tapasztalataik alapján a hazai gazdasági szakoktatást négy irányban javasolták tovább fejleszteni. A gazdasági akadémiai szintű felsőfokú oktatást egy helyen: a pesti egyetem keretében akarták megoldani. Középszintű oktatás céljából még 3-4 felsőbb gazdasági tanintézet létrehozását javasolták 3 éves tanulmányi időtartammal, tangazdasággal és kísérleti teleppel. Alsófokon pedig több 3 éves földműves iskolát tartottak szükségesnek felállítani 100-150 holdas intézeti birtokkal. Mindezek mellett téli gazdasági iskolák hálózatának kiépítését szorgalmazták.

1867-ben a keszthelyi Gazdasági Felsőbb Tanintézet igazgatójává nevezték ki és megbízták annak átszervezésével. 1869-ben meg Pesten „A hazai gazdasági felsőbb tanintézetek szervezésének kérdéséhez" című munkája. A tanintézet feladatát azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a pótlásában határozta meg, amiket a tanulók az alsóbb fokú iskolákban nem kaphattak meg. Országosan összesen 4-5 önálló felsőfokú tanintézet létrehozását javasolta, mintegy 600-1000 holdas tan és kísérleti teleppel. Az oktatási idő két évről háromra való felemelésével a gyakorlati ismeretekre fordított idő bővítését javasolta.

Széles látókörrel, nagy szakmai tudással, külföldi és hazai tapasztalatokkal bírálta a hazai gazdasági oktatást, s minden írásában átgondolt gyakorlati irányú átszervezést javasolt. Mindennek irányítására a minisztérium keretén belül működő önálló osztály létrehozását sürgette. Így történt, hogy 1874-ben Sporzon Pál javaslata alapján szervezték át hazánk mezőgazdasági szakoktatási intézményeit felső- (magyaróvári Gazdasági Akadémia), közép- (keszthelyi, debreceni, kassai és kolozsvári gazdasági tanintézetek), valamint alsófokra (földműves iskolák) bontva.

Megalkuvást nem ismerő szívóssága, éles kritikája minden bizonnyal hozzájárult ahhoz, hogy a tanintézet éléről 1874-ben elmozdították, s az akadémiai rangra emelt magyaróvári intézethez helyezték át a Mezőgazdasági Üzemtan és Erdészettan Tanszékére tanárnak. Állását 1874 októberében foglalta el, s azt 1890-ig – nyugdíjaztatásáig – töltötte be.

1880-ban több tanártársával a magyaróvári Gazdasági Akadémia újjászervezése ügyében nyújtottak be emlékiratot Kemény Gábor, akkori földművelésügyi miniszterhez. A korszerűbb szervezés, felszerelés és bővítés érdekében szálltak síkra, mivel – mint írták – egy akadémiai rangú intézetnek lényegesen magasabb színvonalat kell képviselnie, mint amit a magyaróvári intézet akkor képviselt. Javasolták a tanulmányi idő bővítését, a laboratóriumi felszerelések korszerűsítését. Beadványuknak azonban nem lett eredménye.

1881-ben jelent meg Magyaróváron a „Mezőgazdasági üzlettan tudományos és gyakorlati alapon" című munkája. 1883-ban Pozsonyban adták ki a „Gazdasági üzemtan" kiegészítő köteteként az „Egyszerű és kettős számviteltan alapvonalai" című munkáját, amely elsősorban a német szakirodalomra támaszkodva a legjobb elveket és leghasznosabb szabályokat foglalta össze a gyakorlat számára. A könyvet a Földművelésügyi Minisztérium tankönyvül fogadta el. Utolsó nagy munkája a „Gazdasági becsléstan" címmel 1885-ben jelent meg. Ez volt az első magyar becsléstan, amely kiegészíti a számviteltan és az üzemtan tárgykörében írt korábbi munkáit. 1889-ben a nemzetgazdaságtan oktatását is elvállalta a magyaróvári akadémián.

Ötvenkilenc éves korában, harminckét évi fáradhatatlan munka után, 1890-ben vonult nyugalomba. Ettől kezdve haláláig gazdasági és közgazdasági tanulmányokkal foglalkozott. Gyengülő látása miatt mind ritkábban jelentek meg – „Pál gazda" név alatt – szakmai cikkei a különböző gazdasági lapokban.

1917. március 25-én hunyt el Magyaróváron. Sok szempontú oktatói és írói tevékenysége a mezőgazdaság elméleti és gyakorlati ismereteinek – a szakoktatás révén való – széles körű elterjesztése érdekében méltán váltotta ki kortársai, tanítványai és az utókor nagyrabecsülését.

Vincze Judit PhD hallgató

AGRÁRTÖRTÉNET ZÁRTHELYI DOLGOZAT

Ismertesd az agrártörténet helyét és szerepét!
-Az agrártörténet szerepe az agrárértelmiség kialakulásához szükséges, valamint hogy tudjuk mi és hogyan alakult ki, valamint mikor és hol mit kezdtek termelni és hogyan.
-Meg kell ismerni a múlt agrárgazdaságát és történelmét, amiből tanulhatunk és a jövőben nem követünk el hibákat.
-Az agrártörténet a világtörténelemben és a magyar történelemben is helyet foglal.
-Magyarország történelme a mezőgazdaság történelme.
-A jövő ismeretével meg tudjuk határozni a jövőt.

Mit vizsgál az agrártörténet?
-Minél jobb a társadalom, annál jobban megy a termelés és ennek összhangban kell lennie egymással. A társadalom teszi lehetővé a kül- és belkereskedelmi cikkek utáni érdeklődést.

Mi látható a képen?

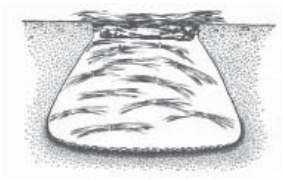

-Földalatti szénakazal.
-Földbe ásott üregeket használtak hűtőnek, mert tovább maradt friss a hús.
-Lekaszált és kévébe rakott búzaföldek, de szalmából készült ágy is lehet.
-Korai gabona cséplési módszer.
-Búzatarló

Mikor háziasították a juhot?
-Az állattartás megjelenésekor megjelent a juhtartás is.

Mi jellemezte Mezopotámia mezőgazdaságát?
-Matriarchális-patriarchális viszonyok uralkodtak.
-Igen jó termőföldjük volt.
-Állattartás már nem volt, csak hús illetve tejtermelés volt a fontos.
-A növénytermesztés volt a jellemző, de nem tartózkodtak az állattenyésztéstől sem.
-Mivel a Tigris és az Eufrátesz között helyezkedett, ezért ők használták először a vizet a földek termékennyé tételéhez.

Mi okozta a római latifundiumok válságát?
-A római latifundiumok túl nagy területen feküdtek. Éppen ezért nehéz volt egy kézből irányítani, és feloszlatták őket.
-A termőföldek kimerülése válsághoz vezetett.
-Kezdtek kibontakozni a feudalizmus csírái.
-A hadsereg gyalogos részét a rabszolgák alkották.
-A rabszolgák kimerülése miatt csökkent a termelés.
-A polgári elégedetlenség.
-Nem tudták tartani a gazdasági színvonalat.
-A csökkenő piac.
-A latifundiumok (rabszolgatartó nagyüzem) gyarmatok voltak a császári birodalomban. Ezek egyre erősebbek lettek és végül el tudtak szakadni a római birodalomtól.
-Túl nagy a birodalom és nem győznek minden területre összpontosítani.

Ismertesd az agrártörténetnek és az oktatásának célját!
-A tantárgy elsajátításával elkerülhetők a jövőbeni kudarcok.
-Hogy hogyan jutott a primitív ember a ma ismert adatok birtokába.
-Az agrártörténet és a régészet egymással karöltve próbálják a különböző korok földművelésének eszközeit, módszereit felkutatni.

Milyen agrártörténeti tanulságokat vontak le ez idáig?
-Az agrártörténet ismeret fontos az egyetemes és a magyar történelem létrejöttéhez.
-Az agráriumban dolgozók jóléte akkor növekszik, ha létszámuk kevesebb.
-Ami a múltban nem működött, az a jelenben sem fog.

ARANYKÖPÉSEK MARKETINGBŐL

Mi a marketing célja?
-A marketing egyaránt megközelíti a kritikust és a szakembert is.
-Egyszerre feltár, leír, magyaráz és előrejelez.
-Magába foglalja mire van kereslet, illetve amit termeltünk azt hogyan tudjuk a fogyasztókkal megismertetni, megvásároltatni.
-Az emberek termékeket cserélnek és ezáltal kialakul a kapcsolata két fél között, és ezáltal fizetőképes kereslet jöjjön létre a termékre.

Mi az igény?
-Az igény egy magadott „normához” viszonyuló szükséglet.
-Mozgatórugó - hiányérzet, amit megszüntetni vagy kelteni kell a marketingnek.
-Ha a vásárlóban megfogalmazódott, hogy terméket akar vásárolni.
-Az igény az egyén szükségletének a hiánya

Mi a szükséglet?
-Hiányérzet kielégítése.
-A hiányérzete megfogalmazódása, és ez ellen tesz.
-Általános igényeket kielégítő elvárás, mely nem okoz hiányérzetet.

Mi a referencia csoport?
-Azok a személyek melyek tesztelik az adott terméket, szolgáltatást.
-Egy közösség, ahol az életmódunknak megfelelő életet éljük.
-Olyan csoport, akik valamilyen embert példaként követnek.
-Olyan csoport, amely majmolja a példaképet.
-Az emberek egy olyan csoportja amely hasonló termékeket vásárol.

Milyen ötletgyártási módszereket ismer?
-MANYSOLMING (talán BRAINSTORMING?)

Mit értünk hit alatt?
-Olyan felfogás, amely egy személy valamiről kapott véleményét fejezi ki.

Dr. Németh Anett

KUTATÁS ÉS GYAKORLAT...

Szakmai bemutatók a növénytermesztés fejlesztéséért

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar, Mosonmagyaróvár Növénytermesztési Intézete, az MTA Növénytermesztési és Növénynemesítési Szakbizottságai, az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottsága „FAJTABEMUTATÓT" tartott őszi- és tavaszi kalászosokból, hüvelyesekből június 15-én a Nemesítési és Termesztéstechnológiai Állomás Kísérleti Területén Mosonmagyaróváron, a Pozsonyi úti telepén.

Megnyitót és a tájékoztatót Dr. Kajdi Ferenc állomásvezető, egyetemi docens tartott. A már hagyományosnak számító szakmai összejövetelre ezúttal is szép számmal érkeztek gyakorló gazdák és a témák iránt érdeklődő kutatók és egyetemi hallgatók. A hazai vetésszerkezet 70%-át a kalászosok termesztése teszi ki, és a biológiai alapok megteremtésével növelhető a terméshozam. Szó esett még az ökológiai viszonyokról és a termesztéstechnológiáról, valamint a piaci –Európai Uniós- igények kielégítéséről is.

Ezután került sor a szántóföldi fajtabemutatóra, melynek során az egyetem oktatói, kutatói bemutatták: a borsó, lóbab, szója, bükköny, görögszéna, őszi és tavaszi árpa, tavaszi búza, zab, triticale, rozs, őszi búza és durum búza kisparcellás kísérleteiket és választ adtak a felmerült szakmai kérdésekre is.

Borsó, lóbab, szója: Győri Tibor, állomásvezető-helyettes, tudományos munkatárs

Bükköny, görögszéna: Dr. Dr. h. c. habil. Makai Sándor, tanszékvezető, egyetemi tanár, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa

Őszi és tavaszi árpa, tavaszi búza, zab: Dr. Kajdi Ferenc, PhD, állomásvezető, egyetemi docens

Triticale, rozs: Dr. habil. Kiss József, tanszékvezető, egyetemi docens, a biológiai tudományok kandidátusa

Őszi búza: Dr. Kajdi Ferenc, PhD, állomásvezető, egyetemi docens

Durum búza: Dr. Petróczki Ferenc, PhD. egyetemi adjunktus

A következő napon a „SZIKE" (Szigetközi Innovációs és Környezetvédelmi Egyesület, Kisbodak, a Püski „Búzakalász" Mezőgazdasági Szövetkezettel őszi búza és kukorica gyomirtási szántóföldi bemutatót tartott. Ugyancsak hagyományosnak tekinthető, hogy a rendezvényre érkezőket Horváth László, a szövetkezet elnöke és Lajos Mihály, az Agrofil-SZMI Szaktanácsadó Mérnöki Iroda vezetője köszöntötte, majd a felhasznált növényvédőszereket forgalmazó szakemberekkel közösen megszemlélték és megvitatták a látottakat.

Dr. László László

ÜZENET A GEO-BA

(Wass Albert: Üzenet haza c. verse után)

Üzenem a GEO-s legényeknek:
a faállvány állása változó,
és törvényei vannak a terepnek,
esőnek, hónak, fellegeknek,
de nincsen hideg örökkévaló.
Az idő szalad, a GEO-s marad,
a GEO-s marad.

Üzenem az alappontnak: ne féljen,
ha traktoros tarolja le a vetést,
ha kombájn túrja fel a fejelést
s a hálózat fölött nem őrködik a rend.
El nem vészhet helye a koordinátának,
bár egyre több tere lesz a csalánnak,
s a kor befűzi a gyomokat.
Az idő szalad, a GEO-s marad,
a GEO-s marad.

Üzenem a sörnek: ne féljen!
Ha elül is a végzősök hada,
mert kezükben van a friss diploma,
az új balekból virradó tavaszra
új firma sarjad győzedelmesen!
S mindig lesznek szomjas diákok,
(kiknek szíve árpalére vágyott)
s a sör szent jóvátétellel,
hasznos anyaggá válik a bőr alatt.
Az idő szalad, a GEO-s marad,
a GEO-s marad.

Üzenem a balekoknak,
kik csúnyán ejtik néha nevemet:
ha fordul egyet újra a kerék,
én akkor is a firmájuk leszek.
Odakinn nem lesz gyűlölet, harag.
Kezet nyújtunk egymásnak és megyünk,
és leszünk Egy Cél és Egy Akarat.
Az idő szalad és csak GEO-s marad.
Csak GEO-s marad.

Üzenem a végzős firmának, ki megfelelt:
a fundamentum Selmectől való,
de Tőled való az akarat,
mely ledönti végre a határokat,
mert az idő szalad, de Selmec marad.
Selmec marad!

Stenzel Sándor as. Grafi
egykori GEO-s hallgató

KÖZPONTI OKLEVÉLÁTADÓ ÜNNEPI TANÁCSÜLÉS A NYME BENEDEK ELEK PEDAGÓGIAI KARON

„Ha hív az élet,
Vágj neki bátran –
A kerek Földnek
Minden zugában,
Rengetegében,
Sivatagában
Egy szál virág mindig akad:
S hol legalább egy szál virág van,
Nem vagy magad."

Móra Ferenc Útravaló c. versének részletével bocsátottuk útnak a Nyugat-Magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar végzős hallgatóit, a 2006. június 23-án megtartott Oklevélátadó Ünnepi Tanácsülésen.

Prof. Dr. Faragó Sándor rektor úr köszöntőjében ismertette egyetemünk e tanévben elért eredményeit és a jövő feladatait. Intézményi összegzésében elmondta, hogy a NYME-n a 2005/2006-os tanév júniusi záróvizsga időszakában összesen 2160 jelölt tett záróvizsgát. Közülük 1320-an kaphatnak oklevelet, mert teljesítették a nyelvi követelményeket. Örömmel tájékoztatta az ünnepségen résztvevőket a következő tanévben induló MA, MSC, BA, BSC tantervek kidolgozásáról, elfogadásáról és a szakok indításáról. Kiemelte, hogy a felsőoktatásban a minőségi oktatás egyik meghatározója a minősített oktatók száma. Egyetemünk oktatói karának 50% - minősített oktató, de némely karon ez a szám meghaladja a 80%-ot is.

Alpárné Prof. Dr. Szála Erzsébet dékán asszony tanévzáró ünnepi beszédében kiemelte, hogy Karunkon nagy hangsúlyt fektetünk az elméleti tudás és a széleskörű gyakorlati ismeretek megszerzésére, intézményünk hazai és külföldi kapcsolatainak folyamatos bővülésére és elmélyítésére, amelyből hallgatóink, oktatóink sokat profitálhatnak. Sajnálattal köszönt el a Rév-Komáromi Városi Egyetem munkatársaitól, tanáraitól, mivel ebben a tanévben befejeződött az 1992-től, külső helyszínen működő óvodapedagógus levelező tagozatos képzés. A 14 éves együttműködés eredményeképpen összesen 234 szlovákiai magyar óvodapedagógus vehette át Karunkon diplomáját.

Az Oktatási Minisztérium Felsőoktatási Főosztályának nevében Dr. Rádli Katalin főosztályvezető-helyettes adott át útravaló gondolatokat a végzett hallgatóknak:

„Pályaválasztásuk figyelmeztesse Önöket értelmiségi létükre, hogy életükben minden egyes tettükben a mindenséggel mért igényességgel cselekedjenek. Értékrendjükben helyet kapjon a népben, a nemzetben és Európában való gondolkodás. Az oklevél lehetőség a választott élethivatás betöltéséhez, jogosultság a munkavállalásra és ezzel együtt továbbtanulásra, és az új követelmények követésére való késztetés.

Pedagógus pályájuk lényege ugyanaz, ami Márai Sándor szerint Európát előre vitte: Hit, Értelem és Méltányosság.

HIT, amely jelenti a gyökerekig nyúló humánumot, cselekményünk irányultságát, hogy amit teszünk, a jövőért tesszük.

Az ÉRTELEM, amely a mindenkori cselekedeteinket irányítja és minden szolgálat kontrollját, az értékállást biztosítja.

A MÉLTÁNYOSSÁG, amely mindig túlmutat az egyénen, a társra, a szűkebb vagy tágabb környezetre irányítja a figyelmet, adja meg megmérettetésünk alapját.

Az ünnepi tanácsülésen kitüntetéseket adott át Alpárné Prof.Dr. Szála Erzsébet dékán asszony.

Szimbolikus tarisznyájukba vigyék tovább magukkal, legyen jövőjük iránymutatója e három szó is."

Az ünnepség végén a kar HÖK-elnöke, Szeltner Borbála adta át a Hök alapította kitüntetést a „Hallgatók a Hallgatókért Díjat", Magyari Angéla szociálpedagógusnak, a Kollégiumi Bizottságban és a Kari Tanácsban végzett munkájáért, valamint a leköszönő HÖK elnöknek, Fehér Loránt óvodapedagógusnak.

Ünnepi Tanácsülésünk színvonalát emelte, hogy az óvodapedagógus szakon végzett hallgatónk Rudas Ibolya magánénekes Händel: Messiás című oratóriumából szoprán áriát énekelt, és közreműködött a Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar, Dárdai Árpád tanszékvezető főiskolai docens, karnagy vezetésével.

Örömmel és büszkeséggel tölt el bennünket, hogy Rudas Ibolya június végén sikeres felvételit tett Grazban a Zeneakadémia magánének tanszakán. Ezúton is kívánunk további eredményes életutat.

Takács Tamásné
dékáni hivatalvezető

Pedagógus Szolgálati Emlékérmet kapott Dr.Rajki Károly főiskolai docens, a kar általános dékánhelyettese.

Versek az ATFK Hallgatói Antológiájából

Weinek Tamás:
Költői kérdés

Álmosan, és borostásan,
A szokásos reggeli borzalom,
Szar érzés arra gondolni, hogy
Megint visszakapom a tudatom...

Csak egy kicsit magamon kívül
Azért, hogy találjak valami újat,
Csak egy kis időt kérek még
S elkezdődhet egy új nap...

Már előre tudom, mi lesz a vége
S hogy addig mi lesz a töltelék,
Lapos történet, szürke szereplők,
Nincs csattanó, és nincs párbeszéd...

Egy költői kérdést találhatsz benne,
Csak annyit, hogy: Mi értelme van?
Minden nap csak része az egésznek,
És nem találom benne saját magam!

Néha nem árt...

Néha nem árt, ha fáj,
Ha nem történik semmi
Eljátszom, hogy jó itt
Igazán egyedül lenni...

Magányos, drámai hősként
Jól alakítom a szerepem,
A történet szerint mindig
Igazi társam keresem...

És túl szép lenne a vége
Ha teljesülne a vágyam,
A „happy end" nem divat
A realitás irodalmában...

Akad néha némi remény,
De tudod, mi a folytatás,
Így lesz a történetből dráma,
Én meg maradok Tamás!

B.E.F.Ő.T.T.E.K

A Benedek Elek Főiskola Tavaszi Találkozója Egyetemi Karokkal nevű rendezvépnyt idén negyedszer tartották meg.

Személyes véleményem szerint erről a rendezvényről nem igazán lehet érdemlegeset írni, azon kívül, hogy voltak koncertek esténként. Délutáni hallgatói rendezvényeken sajnos nem volt nagy az érdeklődés.

Jövőre az EHÖK-el közösen egyetemi szintű fesztivált kívánunk létrehozni, ennek részleteiről még nem tudok sokat mondani. De az az egy biztos, a tapasztalatok alapján, hogy „lányaink" sokkal szívesebben mennek fel az egyetemre bulizni (Green Cafe).

Szeltner Borbála
NYME BPFK HÖK-elnök

Mészáros Ágnes (KTK):
Vocem preco!

Az idő felsegíti ránk kabátunk,
asztalt bont utánunk a jelen.
Az ajtóküszöbben megbotlik a lábunk,
hogy egyszer itt találkozónk legyen.
A szél kócot csókol hajunkba,
míg az utca elfut alattunk.
Homokóra pereg magunkban:
évek, miket együtt múlattunk.
Székünk már más alatt mereng,
nótánk visszhangként kereng
a tabló körül.
Képünk cinkosan kacsint,
és búcsúzóra int
az üveg mögül...

Vivat Academia! Vivat Selmecbánya!
Professzornak köszönet, tisztelet, és hála!
Vivat hűség hagyománya, Sopron városa!
Éljen a Gazdász tudománya, jövőnk záloga!

A holnap már vállunkon kopogtat,
vándorbot s pogácsa is került,
De ma még együtt borozhat
velünk anekdota és derü.
Fejet hajt a Tűztorony,
a Harang is Nekünk játszik,
tán még a megkopott
Hattyútoll is kivirágzik...

Isten áldjon, Jó Barát!
Emlékezz e percre!
Utad kísérje Bacchus, Ámor, Ciprian
És a Jó Szerencse!

Sopron-Szigetvár, 2006.06.07.

HALLGATÓI VÉLEMÉNYEK A GEO-RÓL

Az idén ötödik éve végeztünk felmérést a Geoinformatikai Kar végzősei körében a hallgatók elégedettségéről.

13 kérdésről a szokásos 1-5 közötti „osztályzattal" fejezhették ki véleményüket a hallgatók, 10 kérdésre három lehetőség közül választhattak. Az öt év idősorai alapján hallgatói szemszögből is nyilvánvalóvá válnak a kar erősségei és gyengéi. Ezeknél a statisztikáknál azonban fontosabbnak és érdekesebbnek tartjuk most közölni azokat a néhány szavas vagy néhány mondatos véleményeket, amelyeket a hallgatók a kérdőív hátoldalán fogalmaztak meg.

Az utóbbi két év véleményeiből idézünk a következőkben, kommentár nélkül. Annyit azonban szabadjon megjegyezni, hogy a kar vezetése és minden egyes oktatója számára fontosak ezek a vélemények, legyenek bár pozitív vagy negatív kicsengésűek. A hallgatói véleményeket olyan objektív visszajelzésnek tekintjük, amelyekre hivatkozhatunk a különböző minőségbiztosítási dokumentumokban s amelyeket igyekszünk figyelembe venni egy következő tanév tervezésénél.

Ha módjában állna bármilyen változtatást végrehajtani a Geoinformatikai Főiskolai Karon, akkor mi lenne a legfontosabb intézkedése?

-Órarendek szabadabb összeállítása.
-4-évessé tenni az oktatást és több gyakorlati rutint adni (mérések).
-Napi órák számának csökkentése.
-Sajátos célú munkák végeztetése a hallgatókkal a gyakorlati oktatás keretében.
-Modernebb tananyag összeállítása.
-Több ülőhely a folyosón.
-A hallgatókat az adott tantárgy keretén belül ellátnám digitális v. papíralapú jegyzetekkel, amelyek nagyban megkönnyítik a tanulást.
-Kollégium korszerűsítése, a Koll.Biz. hatáskörének bővítése, az ott lakók bevonása a kollégium kialakításába.
-Ingatlan-nyilvántartási szervező szakon növelném a gyakorlati órák számát.
-Menza létrehozása.
-Több hallgatói rendezvény. Pl. más felsőoktatási intézménynél: főiskolai/egyetemi napok.
-Könyvtár jogi könyveinek állományát sokszorosára növelném. Nagyon sokszorosára!
-Próbát tennék a két szak közelebb hozására, több közös programot szerveznék, de nem a hagyományokkal kapcsolatban! Kihasználnám a lehetőséget, hogy csoportosan, diákigazolvánnyal könnyen utazhatnának a hallgatók külföldi kirándulásokra.
-Több hardverkulcs hozzáférése.
-Több éles munka végzése, változatosabb mérési módszerek kipróbálása.
-Szakdolgozat elkészítésére hosszabb időt hagynék, vagy a félévben a kevésbé fontos tantárgyakat átszervezném, hogy több legyen a szabad, a szakdolgozatra fordítható idő.
-Idegen nyelvre való nagyobb hangsúly.
-Fontosabb, a munka során használt tanulmányokra nagyobb hangsúly és több időt szánni. Nincs idő mindenre, csak érintőlegesen vesszük.
-Komolyan elgondolkoznék, hogy a régebbi műszerek, módszerek szükségesek-e, egyáltalán láthat-e olyat az ember. Új műszerek nagyobb gyakorlatias felkészítése. Ne csak 3. évben, mikor már másodéven használjuk (gyakorlat).
-Több terepgyakorlatot kellene tartani.
-Minden hallgató saját maga állítsa össze az órarendjét.
-Az utolsó évben a szakdolgozat készítésére úgy gondolom több időt kellene biztosítani, mert a beadandók, ZH-ra való felkészülés elveszi az időt a minőségileg teljesen kidolgozott munkától.

Mi tetszett?

-Az iskola légköre, a kollégiumi élet, a tanárok közvetlensége. Lesz mire emlékezni !
-Gyakorlat, terepgyakorlat.
-A projekt hét és a nyári kötelező gyakorlat hasznosak. A legtöbb ismeretet ezekből lehet nyerni.
-Tetszett az iskola jó felszereltsége, valamint a tanárok hozzáállása.
-Az oktatók többségének szakmaszeretete.
-Az oktatók és diákok kapcsolata.
-Így utólag az egész nagyon tetszett, közben volt elég sok akadály pl. számítógép, műszer ellátottság.
-Nagyon jó volt a nyári gyakorlatok színvonala, az előadások, vetítések.
-Szerintem, az oktatás rendje, az egymásra épülés – nagyon a helyén volt.

Geodézia terepgyakorlat avagy gyalogsági támadás könnyű fegyverzetben

-A tanáraink szakmai tudása, embersége, hozzáállása a hallgatókhoz.
-Hagyományok őrzése.
-Iskola kis létszámából (hallgatói) adódó közösség kialakítása
-20.00 óráig elérhető számítógép termek.
-Az oktatás színvonala, gyakorlati tapasztalatok szerzése.
-Csoportok kis létszáma, megfelelő technikai feltételek.
-A főiskola jól felszerelt, kellemes hangulatú.
-Tetszett a hajtás, a sok álmatlan éjszakát okozó tanulás.
-Gyakorlatok: Sukoró, Pákozd, Mérnökgeod. kirándulás: Paks, Bátaapáti.
-Általában a tanárok pozitív hozzáállása a diákhoz, korrektségük.
-Minden tetszett, kiváló ez az iskola, nagyon boldog vagyok, hogy ide járhattam.
-A régi kollégiumi élet és a terepi gyakorlatok.
-Az alapozó tárgyak matematika, geometria oktatása. Topográfia és kartográfia tantárgyak szemléletes oktatása.
-A térinformatika oktatás és a szemlélet.
-A követelmények szigorúságát próbálták tartani.
-Az iskola légköre nagyon tetszett, örülök, hogy a szakmában ismert és elismert tanároktól tanulhattam a szakmát.
-Szóbeli vizsgák hangulata.
-Terepgyakorlaton résztvevő szaktanárok, előadók "ember-ember" személyes beszélgetései, tanácsai .
-Olyan a főiskola, mint egy nagy család .
-Az oktatók 90 %-a közvetlen, segítőkész. Kérdésekkel problémákkal bátran fordulhattunk hozzájuk.
-A terepgyakorlatok mindegyike jó hangulatú volt és hasznos a tapasztalatszerzés terén.

Mi nem tetszett?

-Néha a sok tanulni való és leadandó, de ez erről szól !
-Gyakorlatok végrehajtásának nem megfelelő koordinálása.
-Több gépkocsira lenne szüksége az iskolának, hogy a terepi gyakorlatok alkalmával ne kelljen kézzel szállítani.
-Szakdolgozatra kevés az idő!
-Nem jó a jegyzetellátottság, kevés az idő a feladatok végrehajtására.
-Nem megfelelő, ellentmondásos, hiányos SZMSZ-ek, vizsgaszabályzatok Az SZMSZ-ek és vizsgaszabályzatok egyoldalú számonkérése (nem ellenőrzik mikor viszik fel a jegyeket, a vizsgaszabályzatnak megfelel-e egy tantárgyi kiírás). A tantárgyi kiírástól ne térjenek el évközben az oktatók.
-A Főiskolát kevesen ismerik Székesfehérváron.
-AutoCAD oktatás hiánya.
-Nagyon sok olyan program kezelését és alkalmazását várják el tőlünk, amit egyáltalán nem ismerünk, vagy alig mutatták meg a kezelésüket.
-Néha nem túl korrekt az elbírálás.
-Vannak olyan tárgyak, amelyek nem teljesen követik a hozzá tartozó gyakorlati oktatást. Ezek jobb rendszerezése lenne szükséges.
-A vizsgaidőszakok néha túl hosszúra nyúltak a kevés vizsga ellenére.
-A szakok és szakirányok közti különbségek.
-Néhány jegyzet évek óta nem elérhető.
-Esetenként túlzottan magas szintű elméleti tananyag.
-Voltak félévek, amikor nagyon sok leadandó volt, sokszor nem jutott annyi idő az elkészítésükre, amennyit szántam volna rá.
-A 3-4 félévben előfordul, hogy a leadandók határideje tantárgyanként egy időpontra esik. A tanszékek nem nézik a többi tanszék tantárgyak leadandó és ZH határidejét, ezért több esetben túl nagy nyomás terhelte az évfolyamot.

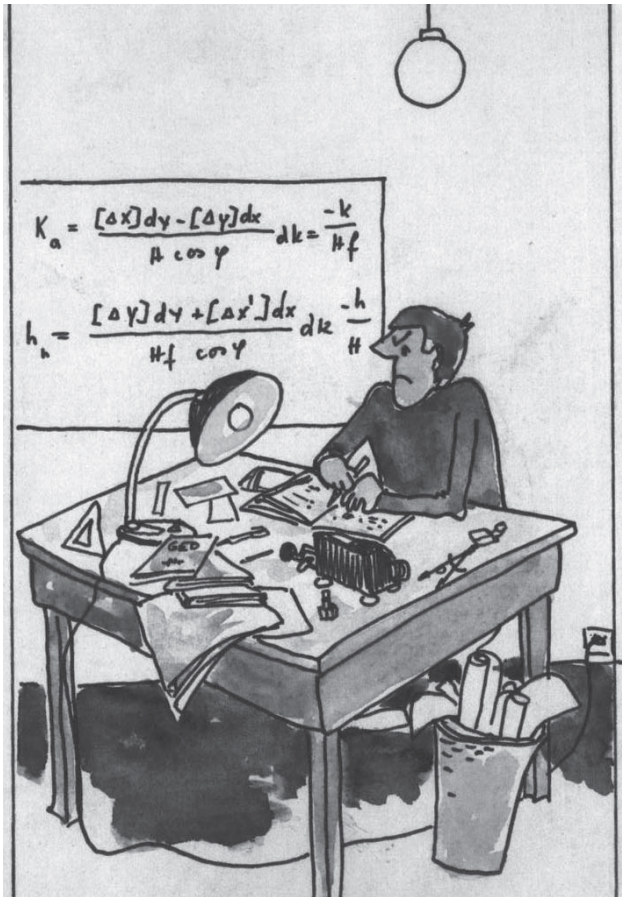

"Ha ezt megoldom, semmi sem választhat el a diplomától"

Egyéni vélemények

-Szerettem ide járni.
-Jó a suli. Így tovább!
-Nagyon tetszik a főiskola hangulata. Közvetlen célorientált tanári kar. Nagyon segítőkész mindenki. Egy nagyobb felsőoktatási intézményhez képest sokkal jobban lehet a hallgatóra koncentrálni. Ezért a képzés sokkal hasznosíthatóbb. Jó, hogy gyakorlatias, feladat-orientált a képzés.
-Tetszett, hogy inkább szóbeli vizsgák voltak. Az oktatás színvonalát is jónak találom. A gyakorlatokat is hasznosnak találtam.
-Jó légkör. Egyedülálló a hazai felsőoktatásokban ez a tanár-diák viszony. (Tetszik a családias légkör).
-Egy élmény volt...
-Az oktatási színvonalból nem szabad lejjebb adni. A GEO elismert iskola és ennek így is kell maradnia. Ha „mi" is meg tudtuk csinálni, akkor mások is ezen az úton haladjanak, aki nem, az jobb, ha kiesik, mint hogy híguljon a szakma.

Közreadta: Dr. Busics György
(A hasonló tartalmú megjegyzések közül helyhiány miatt kivettünk néhányat. (A Szerk.)

VIDÁMSÁGOK A GEO-RÓL

A most következő összeállítással, az Eséstüskékből vett írásokból és a különböző szakestélyeken elhangzott hozzászólásokból egy görbe tükröt szeretnénk tartani önmagunk elé.

Szómagyarázat
(Wessely Gábor, Eséstüske, 1978/4. sz.)

Én is voltam balek - sajnos – és nekem is nehézséget okozott néhány, a felsőoktatással kapcsolatos fogalom megértése. Ezért határoztam el, hogy az újoncoknak elmondom, mi micsoda, mielőtt bárki félrevezetné őket. Tehát:

Az index olyan könyvecske, amelybe a tanár a diák tudását jócskán alulértékelő, meggondolatlan bejegyzéseket tesz. Mindezt csak azért, hogy az így kijött gyászos átlagok reprezentálják a könyv fekete borítóját.

A katalógus tanári monopólium. A túlterhelt diák feledékenységét kihasználó, annak háta mögött végzett, haszontalan strigulázás. Eszköze a toll, célja a megfélemlítés.

A jegyzet nagyrészt a főiskola tanárainak neve alatt futó, s címével a tantárgyra utaló gyűjteményes kiadvány. A sikertelen ollózások és a kávézás közbeni gépelés miatt rengeteg átfedés, ugrás, kihagyás és sajtóhiba figyelhető meg bennük. Bár felkészülésre egyáltalán nem alkalmasak, a mennyiségi követelményeknek mindig megfelelnek.

Az utóvizsga régi hagyomány. A diák legkedvesebb tanárának, és a tanár legkedvesebb diákjának közvetlen, baráti eszmecseréje. A diák általában teljes nézetazonosságra törekszik, amit azonban a tanár nem méltányol. Ha nem jutnak közös nevezőre, a jobb tanár újabb találkozót beszél meg diákjával, aki ennek buzgóságát egy kis hálapénzzel jutalmazza.

Élményeim az órán
(Teodolit '86, az Eséstüske Valétaszáma,)

1. perc: Elfoglalom a helyem, majd méla undorral bámulok a semmibe.

3. perc: Az előadás első percében bekövetkezett állapot továbbra is uralkodik felettem.

4. perc: Még mindig nem történt semmi, majd Andi jött elő a függöny mögül.

5. perc: Az első sorok előtt valami mozgást fedezek fel.

6. perc: Már hangokat is hallok.

8. perc: Rájöttem, hogy a mozgás és a hangok azonos irányból jönnek. Ezek szerint csak attól a mozgó alaktól származhatnak. Ő a fő hangadó.

10. perc: A szemem lassan kezdi megszokni az előttem lévő üres padok szívszorító látványát.

11. perc: Megérkezik az utolsó ember is és elfoglalja a tizedik széket a hivatalosan 6 személyes hátsó sorban.

13. perc: A megfeszített figyeléstől kezdek idegileg fáradni, de úgy látom az évfolyam is unatkozva bámulja a fő hangadót.

14. perc: Felidézem a tegnap esti film sztriptíz jelenetét...

15. perc: Úgy döntök, lecsukom elcsigázott szemeimet.

16. perc: Megtörtént...

21. perc: Zúgásra ébredek, gyorsan figyelő állásba helyezkedem.

22. perc: Tévedés áldozata lettem, csak Zsenya rugdosott álmában.

24. perc: Szaki a pad alatt megfogja Jani térdét. Jani megfogja Szaki kezét, aztán nagyot csap rá vonalzóval.

25. perc: Unatkozom, így énekelni kezdek. Többen leintenek, nem tudnak aludni.

27. perc: Kibámulok az ablakon és átadom magam a gondolataimnak...

29. perc: Egy cédula ér elém: "Írjátok fel, mit látnátok szívesen a TIT előadáson?" Valaki ezt írta rá: "téged, Feci!"

30. perc: A fő hangadó a hátsó sorok felé közeledik. Kaja, műszaki leírás, térképrajz, útterv Népsport, regény – pad alá! Ébresztő!

31. perc: A fő hangadó elfoglalja eredeti helyét, az előbb felsorolt dolgok inverz helyzetükből kiindulva zörögnek a padon.

32. perc: Sz. Józsi diszkréten szája elé teszi kezét és kivonul (tegnap a Kulacsban csoportgyűlés volt).

35. perc: reménykedve nézem órámat és csalódottan teszem el (még 15 perc, 10 perc + hosszabbítás).

37. perc: Árpi már a harmadik szemüveget teszi az első kettőre, de még így sem látja, mi van a táblán. Én nem szólok neki, mert tudom, hogy a légypiszkon kívül semmi emészthető.

38. perc: Naser, a gyenge idegzetű felhorkan, fültövön vágták egy papírgalacsinnal.

40. perc: Unalmamban felidézem a 14. percet.

42. perc: Papírzörgés, csikorgás a teremben.

44. perc: a zörgés erősödik, az éberebbek startra készen.

45. perc: Nem történik semmi.

47. perc: csalódottan sóhajtok, pittyegések, időre vonatkozó figyelmeztető, utaló beszólások...

48. perc: A zörgés már-már tetőfokára hág.

50. perc: 14 Ft 20 filléres káromkodások (a fő hangadó édesanyjának örömlányhoz való hasonlítása).

51. perc: Végre elszabadul a pokol...

A főiskolás egy napja
(Lombrágó, Eséstüske, 1987/1. sz.)

0.00 A záróra. Mi az, hogy záróra? Beteg ez a pincér! Te meg lépj le a kezemről! Még hogy én vagyok négykézláb? Vaúúú! X-et vegyétek le az asztalról, fizessen és menjünk!

0.10 Az üzemegység előtt. Ő... Hogy pont a zsebedbe ment? Miért álltál oda. Sej-haj! Vonuljunk hazafelé! Gyerekek, legyünk egy kicsit állatok. Hol van Y? Jajaj, utoljára a klotyóban aludt. Menjünk vissza!

0.20 A mellékhelyiségben. Végre csakhogy megvagy. Na húzd fel a gatyád, aztán gyerünk!

0.30 Merre van a kollégium? Na mindegy. Kocsmába vezet minden út. És anyagi pusztulásba.

1.43 A kollégium ajtajában: Nyissák ki, nyissák ki! Fogadok, hogy a mama most zuhanyozik... Nyertünk.

2.00 A második emeleten: “Én vagyok a geodéta legény, fent mérek a horizont tetején. Felállítanám, jaj de nem tudom...”. Ébresszünk fel mindenkit.

2.05 Ihaj-Tyuhaj... Nézd mit keresel az ágyamban? Hogy-hogy nem az enyém? Anyósodé biztos, mi? Nem baj, majd a szomszédban alszom.

2.10 Megvan az ágyam! Hm...

12.30 A reggel. Vizet!!! Hidegebbet! Mit keres a fülemben a cipőfűző és miért a zoknimmal takaródzok? Na menjünk ebédelni!

13.00 A suliban: Katalógus volt? Milyen marhaság. Volt már ilyen a világtörténelemben. Mii... hogy zh-t írtunk? Kellett ez nekünk, mint léggömbárusnak a nyílzápor. Na de, nincs baj. Lesz még pótlás.

13.10 A menza. A fene ezt a hosszú sort. A menü: edd meg leves konyhafőnök módra, pörkölt hús nélkül krumplival hidegen.

13.50 Menjünk igyunk gyógysört. Hogy gyakorlat lesz? Ha már eddig nem voltam bent, most már nem is leszek!

14.20 Az ittasellátóban. “N” sört kérek. Limes “N” tart a végtelenhez, f(sör) d(sör).

17.00 Ha kivetted az orromból a térded, akkor fizetek. Menjünk vacsizni!

17.30 Drága Terike néni! Kezét csókolom. Nagyon éhesek vagyunk. Hmm (zárójelben megjegyezném jegyem nincs). Köszönöm. Egy kis repetát kaphatnék?

18.00 Menjünk a kocsmába! Élbe akarom transzformálni magam! Sikerülni fog, azt mondják.

18.30 Merre lehetek most? Úgyis annyit értek a tájékozódáshoz, mint indiai elefánt a vitorlázó repüléshez. Mindegy, mindenhol mérnek még szeszt.

19.00 Nini! De hiszen egy ismerős alszik a fűben. Hé! Ébresztő! Nem jó itt aludni, mert jön az óberhé, és a detox felé taxi tarifa érvényes. Jár a baba, jár...

20.00 Újra az ivóban. Szevasztok srácok. Na kit hoztam? Itt van Z a hegyről, aki alszik egyből. Nem megmondtam? Penszőr! Söröket!

22.00 A többiek nem bírnak már énekelni. Olyan ez mint a Topó túra. Pár ember énekel, pár vonyít, a többi natúr részeg. Hiába na. Kevesek ezek mint...

24.00 Na, ki vagyunk rúgva innen is. Hurrá! Elfogyott a pénzem. Legalább el sem veszíthetem, el sem lophatják. ezért lányok ma nagylelkű leszek. Hazakísérhettek.

Végem!

Dénes és az államvizsga (Stenzel Sándor)

Húszegynéhány éves barátunk a Dénes,
Sok tudást szerzett meg államvizsijéhez.
Fölvette hát hősünk legszebbik ruháját,
Összpontosította minden kis tudását.
Izgalommal tele a vizsgára elgyütt,
S kinn remegett Ő is barátival együtt.
Tételekhez tud Ő okosakat szólni,
Próbál ezért végig csak Jóora gondolni.
Ismeri a leckét”: Hosszan kell mesélni,
Csak a STECO súlyáról nem szabad beszélni!
Megy ám a számolgatás; hány perc benn egy ember?
Melyik az a jó tanár, aki nem ver szemmel?
Az egyiknél pisztoly van, a másiknál cigi,
A síkfotót elrontani, igazán nagy ciki!
Jönnek ki kik végeztek,vigyorognak jókat,
A kintiek cidriznek: mit mondjanak Joónak?
Melyik tételt húzták ki? - kérdezgetik egymást,
Nem kell azt már tanulni, csak mi maradt, nem mást.
Az a diák-gondolat: Ki már csak nem vágnak!
Persze közben megy az ima; ezt hívják ám drukknak!
Dénesünkre kerül a sor, megremeg a lába,
Bebotorkál a nyomorult, a sok tanár benn várja.
Mivel elötte már sok vizsga lezajlott,
Szegény jó tanároknak a háta igen sajgott.
Nem babonás Dénesünk,de tételt balkézzel vesz,
Tegnap kakast áldozott,érzi nagy gond nem lesz.
Elkezdődött tehát néki is a vizsga,
Született a négy tantárgyból sok-sok irka-firka.
Itt a hős Dénesünk keményen helyt állott,
Tíz oldalon keresztül írt kétszáz badarságot.“
Nem izgatom magamat”-így okoskodott Ő,
- Majd ha szóban mesélek, az lesz ám a döntő!”
“No, jöjjön kedveském!Próbáljon szerencsét!”
Dénes ezt hallva majd kilehelé lelkét.
“Lássuk, mit tud Dénes!” - így az elnök szava,
-Mert már mennénk ebédelni,azután meg haza!”
Elkezdi hát Dénes Ádámtól-Évától,
Úgy, hogy a szaktanár futna a világból ,
De türtőzteti magát,mosolyogni próbál;
Mint a zenész ha diákja elakad a dó-nál.
“Mi a következő?”- bök a tételekre,
Nem szívesen gondol az eljövő percekre.
Dénes az elöbb tudásából sorsolt,
Majd most előadja, amit ide gondolt.
Az illetékes tanár a nyakkendőjét oldja,
Hősünk el is hallgat, magát el ne szólja.
Jönnek már a kérdések, egy jobbról, más balról;
Dénes most nem különbözik egy tátogó haltól.
Hol bólintott csórikám, hol csak felnyöszörgött,
Agya végig szegénynek össze-vissza pörgött.
A komoly bizottság jó szándékkal bámult,
Míg Dénesünk búsan állt, mint egy agyalágyult.
Szépszerével vigyorogva, okoskodván nézett,
Közben pedig arra gondolt, elmegy tengerésznek!
Feltette Ő a kérdést: ”Akar GEO-s lenni?”
Ám az egyik rendes tanár tovább akar menni.
Szívét hála járja át, megnyugszik a Dénes,
Izgalmai ellenére mosolya lesz széles!
Amiről most beszélni fog, az igazán mesés,
Minden kicsi gondolatot hosszasan kiveséz.
„Csak most ne szólaljon meg”- gondolja Ő -„senki!”
„Bár az egész tétel-téma a könyökömön Jenki!”
De mivel -mint már mondtam - a bizottság fáradt,
Déneshez nincs több kérdés, nyugalma szétárad!
Kijön ám a folyosóra, oda jönnek mellé,
Dénes mint valami hős, döngeti a mellét.
Az értékeléskor volt még néhány nehéz perce,
De végül is jól ment neki ez a vizsga, persze.
És a szaktanárok hátul mosolyogva álltak,
Mint az őrangyalok, akik Dénes mögött jártak.

Értekezlet
(Komjáthy Attila, 1999. december)

A székesfehérvári főiskolát mostanság egyre több támadás éri, miszerint: a tanári karnak folyton csak a számon kérésen jár az esze, de a diákok kikapcsolódásáról, kulturális programjairól nem gondoskodik. Hát ennek...vége! Homoródi András, a kollégium új főnöke, a „miért vastagabb a telefonkönyv az ívkitűző zsebkönyvnél" vitaest fő szervezője a legutóbbi kari tanácson felvetette: használjuk ki, hogy december 6.-a hétfőre, tanítási napra esik, s lepje meg a tanári kar a diákokat egy hangulatos, bensőséges MIKULÁS nappal. Az ötlet általános tetszést aratott, s Dr. Engler Péter még hozzá is tette: ő már készülget: Mikulása e hétfői napon, bonuszként plusz 12 fotó műszakit fog követelni a másodikos évfolyamtól. De ha már szót kapott, élne is a lehetőséggel, s tiszteletteljesen megkérdezné, hogy mikor lesz már végre hajlandó az iskola gazdasági hivatala pénzt áldozni az új fotogrammetriai műszerteremre, amit a vadonatúj, 1942-ben gyártott, három IFA-nyi méretű, szovjet „műszer" köré kíván felépíteni. Busics tanár úr erre mérgesen felpattant: hogyisne új épület! A gazdasági hivatal már tavaly megígérte, hogy az első adandó alkalommal beszerzi azt a műholdat, melyet már tavaly előtt kinézett a BNV-n. Sőt! Azt is ígérte, hogy nem is egy, hanem mindjárt négy műholddal lepi meg a tanár urat a GH, mivel az utóbbi időben észrevették, hogy nem találja a helyét, s mint tudjuk, a helymeghatározáshoz minimum négy műhold kell. Busics tanár úr pedig már azt a grafikát is elkészítette, ami a fellőni kívánt műholdak oldalát díszíti majd. A képen természetesen őt láthatjuk, amint oldaltáskájával a vállán rávigyorog a vele szemben, leforrázva álldogáló Gyenes Robira, s a szájához rajzolt szövegbuborékban a következő olvasható: - Na ugye, hogy hozzá kellett adni a szorzóállandót!

Az elmérgesedő vitának Ágfalvi tanár úr vetett véget. Szerinte nagyon is jó ötlet ez a Mikulás dolog, de ennek megvitatása pár csésze tea mellett, „kellemesebb" körülmények között lenne az igazi. Javasolta hát, hogy hívják be a nemrég felvett, új titkárnőt. Ezt a bejelentést általános „hangorgia" követte a tanárok részéről. Hirtelen mindenkinek eszébe jutott egy-egy le nem diktált levél, lebeszélni való találkozó, amit e „jól képzett" titkárnővel a kari tanács után sürgősen meg kell beszélnie. Csak a tanári kar női szakasza morgott, élükön Csabináné tanárnővel, aki szerint nagy hiba volt a titkárnői állás meghirdetésekor azt a Schwarzenegger nevű fickót csak úgy hagyni kilépni az ajtón, mert túl sokat kért. Pedig a tanári kar női részlege magára vállalta volna a különbözetet.

Az „orgia" lecsendesítése és a tea megérkezése után Dr. Ágfalvi Mihály megkérte a tanári kart, hogy most már aztán mindenki a figyelmét a Mikulás bulinak szentelje, s várja a jobbnál jobb javaslatokat. Ekkor Dr. Engler Péter emelkedett szólásra. Javallotta, hogy az egész procedúra irányítója Homoródi tanár úr legyen, s az ünnep kedvéért öltözzön be hát Mikulásnak. A szakálla megvan hozzá, a raktárban pedig talál elég cinóber piros kabátot. Csak arra vigyázzon, hogy az aulában nehogy megkérdezze valakitől: - Ugye Joó voltál kisfiam? – mert akkor az ott időző diákok pausz tekercseikkel úgy elverik, hogy szegény Homoródi tanár úr szeme alatti karikák színe a cinóberzöld és cinóberlila minden árnyalatában pompázni fog.

Ezt követően Baboss tanár úr pattant fel helyéről, s bejelentette: a Természettudományi Tanszék szívesen vállalja csokimikulások elkészítését és forgalmazását. Konkrét ötletei is vannak már: lesz sárga bevonatú, mongol törpe Mikulás, nagy bajuszú, babízesítésű Mikulás, de az érdeklődők megtalálhatják majd kedvencüket is, a sliccgombolós, hagyományos Mikulást is, mely csokifigura előtt megállva a gyerekek tavaly oly könyörgőn tudták mondani: - Azt a Mikulást kérem szépen!

Ekkor Dr. Csepregi Szabolcs keze lendült a magasba, s azt tanácsolta, hogy az elárusítást bízzák inkább Ilonka nénire, ő bármit el tud adni, s ha már itt tartunk, akkor azon a bizonyos 1949-es, szovjet fotogrammetriai műszeren is túladhatna már, vagy ha nem, legalább a MÉH-be vigyük el, az árából bőven kijönne az a négy GPS műhold. A témához kapcsolódóan is van azonban érdemi hozzászólása: a geodéziai tanszék vállalja a Mikulás buli megszervezését. Az országos hírű DJ, MC Leslie Danzing szívesen bemutatja legújabb korongjait a táncos, zenés est során, köztük a platinalemezes Kooordináták c. rap album is meg fog szólalni. Aztán: meg szeretné kérni Marton tanár urat, hogy a buli folyamán legyen segítségére a félhomály és a kellő mennyiségű füst megteremtésében. Sajnos egy vadonatúj füstgép nagyon sokba kerül. Csak azt nem tudja még, hogy az iskola mely helyisége szolgálna színhelyéül e táncos, Mikulás-estnek.

Mizseiné tanárnő azonnal közbevágott, hogy természetesen ezen egy percig se gondolkodjon senki, az erre legmegfelelőbb hely úgyis az országos tanszék, melyet alternatív körökben csak gödörként emlegetnek. Hangulatos hely, a diákok szemlátomást igen szeretik, hisz vizsgaidőszak folyamán nagyon sok időt töltenek ott Vince tanár úr társaságában. S ha már itt tartunk, a tiltott kábító- és ajzószerek használatát is elkerülheti az iskola, elég csak a diákokat Vince tanár úr egy „izgalmasabbnál izgalmasabb" előadásra beküldeni, tuti, hogy öthat óra múlva megtörten, s a levegőhiánytól kellően elkábulva kezdik el a Mikulás partit. S ha már szót kapott, ezúton szeretné felkérni a Fotogrammetriai Tanszéket, hogy az eséstüske számára az egész rendezvényről készítsen képeket, s a már jól bevált kamara kórus pedig énekeljen karácsonyi dalokat, úgymint: Hull a pelyhes fehér hó, úttervezni jaj de jó! , vagy a Csengő szól, csengő szól kiscsikóm nyakán, Csepi bácsi könyvéből egy szót sem értek ám! kezdetű kiegyenlítő nótákat. Baboss tanár úr meg lehetőleg szaloncukrokat osztogasson egyesek helyett, legalább az ünnepre legyen tekintettel.

Az értekezletnek a titkárnő újabb megérkezése vetett véget, s a totális káosznak most már semmi sem állhatta útját. Az itt történtekről inkább nem nyilatkoznék, hátha a fiatalabb réteg is képviseli magát szakestélyünkön.

Theo-díj átadás
(Stenzel Sándor a. Grafi, 2001. március)

A Golden Globe és az Oscar-díj kiosztása után következik a legrangosabb filmes díj átadása, a földmérési filmek Mekkája, a THEO-díj odaítélése. Sok olyan híres sztár, mint Brad Pitt, Catherine-Zeta Jones vagy Dustin Hoffman be sem juthatott erre az illusztris eseményre. Lássuk az idén kik a legszerencsésebbek, ill. legrátermettebbek:

A legsármosabb férfiszínész díját Dr. Szőcs Huba vihette haza, a Terminátor Oszcillátor c. filmben nyújtott alakításáért.

Baboss Csaba a Mínusz-X Mátrix főszereplője a legjobb jellemábrázolás díját vehette át.

A legjobb kávé különdíja Ilonka nénit illette.

A legjobb női főszereplő Csabina Zéné lett egy válást feldol-

gozó drámában, melynek címe: Deri, váljunk! Ez a mű egyébként az Anna, Lizi s a többiek c. film folytatása.

A digitális effektusok díját ezúttal is a Szepes-házaspár nyerte az Első csapás-sal.

A külföldi filmek kategóriájában, ez évben Monhor Davaadordzsin: Ahoj Statisztikoj c. tragikomédiája vitte el a szobrocskát.

Az idén a legjobb animációs film díja Marton Tibort illette A színvonalas szintvonalas c. rajzfilmmel. A nagyszabású munka egyébként egymást sosem keresztező és érintő barna vonalak kuszaságával szimbolizálja az élet nehézségeit.

Zenés film kategóriában Fenyő György a Hotel Menthol tulajdoni lapja c. musicaljével vihette el a Theo-díjat.

Az ez évi győztes az erotikus film kategóriájában Nagy László a Férfi sztriptízben nyújtott alakításáért. A kritikusok a mobiltelefonos jelenetét egyenesen a 9 és hét jeleneteihez mérik.

A technikai megoldások kategóriájában idén Csepregi Szabolcs nyert, a legjobb színpadi füst megoldásával a Szimfónia egyenletekre c. filmben.

A kalandfilm kategóriában Busics György vitte haza a Theo-szobrocskát az Elveszve a piramisok földjén c. filmjével. Állítólag már készül a folytatás a Sukorói rém címmel, amiben nem kisebb sztár, mint Németh Gyula vállalja a főszerepet.

A legjobb rendező idén is Szabó Gyula. Filmjének címe Üzenetek a gödörből.

A meteorológusok és a természeti erők gigászi harcát dolgozza fel Mizseiné Fehérvár felett az ég... c. különdíjas filmje.

A kisfilmek közül Dömsödi János gasztronómiai kisfilmje nyert, melynek címe: Az ízek földje, a földek íze. Az esztéták sokkal nagyobb sikert jósolnak ennek a művének, mint a tavalyi Kis ember nagy fúróval jár c. alkotásának.

A családi vígjátékok kategóriájában Hankó András Papi c. filmje tarolt. Igaz, a burleszk elemei miatt egyes kritikusok fanyalogva fogadták a művet, mégis közönségdíjas film lett.

Az év kasszasikere a westernfilm kategória győztese a Joó is, rossz is, csúf is c. thriller.

A leghosszabb éjszakai film kategóriájában Homoródi András Úttalan utakon c. filmje nyert. Megtekintéséhez sok kávé elfogyasztása és ordító, ébren tartó zene ajánlott.

A rémfilmek kategóriájában Gyenes Lóbelt győzött önéletrajzi ihletésű Én c. filmjével. A darab egy átlagos kiegyenlítés előadását dolgozza fel vízió-szerű filmes eszközökkel.

A legjobb kép- és hangeffektusok díját idén is Vincze László gyűjtötte be A takaros kis bajuszos c. filmben nyújtott alakításáért. Aki esetleg hallaná, adja át!

..és végül, de nem utolsó sorban: a legjobb fényképezés díja Engler Pétert illette A szem kettő, láb három, segg négy c. filmjével.

Nos, idénre ennyi, de máris izgatottan várjuk a jövő évi Theo-díj kiosztót! A szó a stúdióé, illetve az elnöki pulpitusé...

(szerkesztette Dr. Engler Péter)

FOCIVÉBÉ

Itt a nyakunkon a vébé. A Nagy Összecsapások sorozata. Itt a brazil nem izaura-ízű. A brazil ebben az esetben valami egészen rendkívüli minőséget jelent. Pelé. Edson Arantes de Nascimento. Asziszem, valahogy így írják. Hogy mért emlékszem rá, még ha nem is helyesen, számomra is teljesen misztikus.

Nincs tévém. Itt ülök, maximum a számítógép monitorát leshetem, esetleg csatlakozhatok a virtuális agyra, ahol relative friss híreket tudhatok meg arról, ki mit rúgott.

Nincs tévém. De ez a kisebbik baj. A nagyobbik az, hogy soha nem ettem lelátón szotyit. Soha nem ordítottam teli torokból, hogy hülye a bíró, kapus, vagy bárki. Nem fejeltem le senkit pusztán azért, mert nem akkor őrjöngött a boldogságtól, amikor abba a kapuba repült be a labda, amelyiknél én azt ordítottam, (illetve nem ordítottam), hogy góóóól!

Nem voltam jó focista sem. Egyszer a gimiben két osztály fiúcsapata focizott a nagypályán. Én is ott futkostam, mert tornaóra volt, futkosni kellett. Mikor láttam, hogy a labdához akkor sem jutok, amikor erre kifejezetten erőfeszítéseket teszek, más kergetnivaló után néztem. Ekkor jött a lepke. Óriás pávaszem volt, vagy valami hasonló. Mivel itt jelentősen kisebb volt a konkurencia – egyedül voltam szemtől szemben a lepkével – inkább ezt a fajta küzdelmet választottam. Végülis mindegy, mi után szaladgálok. Olyanok voltunk, mint két szamuráj. Azaz inkább olyan, mint pigmeus a végtelen szavanna közepén és fürgén szökellő gazella. A lepke volt a gazella. Én meg a pigmeus. Már-már leterítettem (elkaptam) a vadat (lepkét), amikor az ellenséges csapat (formálisan ugyanis még focista voltam) egy játékosa nyomdafestéket nem tűrő szájával arra utasított, hogy focizzak rendesen.

Pigmeus-önmagam a forró afrikai tájból egy szempillantás alatt sivár mesterséges füvön találtam, gazellám elsuhant, idióta ellenfelem megzavart varacskosdisznó-pillantásokat vetett rám. Azt is röfögte, hogy álljak be a kapuba.

Mit veszíthet a magamfajta színes bőrű álvadász? Beálltam a kapuba. Na?! Ez kellett? Hát tessék!

Fél perc. Összesen 30 másodperc kellett ahhoz, hogy két gól után ismét szabad vadászként járhassam a félsivatagos vadászmezőket.

Szóval nem vagyok valami nagy focista.

Meg aztán tévém sincs.

De ha lenne se a vébét nézném.

hágé

KABÓCÁK ÉS MÁS ÁLLATSÁGOK

Mert nyaralni azt kell.
Irány Horvátország sziklái, pálmafái, Adria hűvös habjai! Kis családom a mi autónkba préselődik, de van klíma, meg el. ablak és más extrák és így ki lehet bírni.
Az út hosszú, csak az vállalkozzon rá, aki biztosan tengert akar látni!
Mi pedig ilyenek voltunk.

A kabóca rusnya teremtmény. Horvátországi nyaralások során sokat láthatunk belőle. Hüvelykujjnyi hamuszürke rovar keskeny szárnyakkal. Egyik barátom szerint tiszteletet parancsoló állat. Egy biztos: a kislányomnak születésnapjára nem vennék plüsskabócát, hogy kicsi párnájára fektetve azzal térjen nyugovóra. A Teremtő valószínűleg véletlenül alkotta, amikor épp nem volt jó passzban. A hangja viszont olyan, mint amikor az ember a nokedliszaggatóval próbál ritmuskíséretet adni valamely repetitív modern zenei alkotáshoz, de úgy, hogy a zenét közben fejhallgatón hallgatja. Kívülről persze nem olyan élvezetes a mutatvány, mint belülről. Ha ilyenkor váratlan vendégünk jön, nem fogunk tudni a látogatásáról, mert az illető bizonyosan hanyatt-homlok elmenekül. A nokedliszaggató dobhártyapusztító hangja betölti a teret, nyitott ablak esetén rémületet kelt a járókelők körében is.

Zizergésre szinte teljesen alkalmatlan, modern galuskareszelő

A kabóca hangja azonban nem csak a konyhai eszközre emlékeztet, de a gyanútlan autóst is képes megtéveszteni. Ha letekert ablakkal fal mellett haladunk el, tudjuk, hogy a jármű hangja visszaverődik. (Persze akkor is, ha nem engedjük le az ablakot, ám ez esetben nem fogjuk oly erősen hallani.) Nos kabócával terhelt területeken fal mellett elhaladva a nyájas olvasó ne álljon meg pánikszerűen, ha azt hallja, hogy valami leszakadt a kasztniról és a kerékhez súrlódva jellegzetesen fémes, ritmikus zajt ad, mert – hacsak tényleg nem ez az eset forog fenn – kabócatréfával áll szemben. A kabóca ül az ágon, szinte teljesen beleolvadva a környezetébe és reszel, zizereg, cicceg. Az autós, meg frászt kap. No nem rosszindulatból teszi ezt, ne gondoljuk! Reggel körülbelül a Nappal együtt kelnek – vagyis az átlagmazochista nyaralónak is túl korán – és rákezdik. Először bizonytalanul, csak mintha ki akarnák puhatolni, vajon a többiek felébredtek-e már, aztán amikor bizonyosságot szereznek erről, megerősödve, boldogan előkapják a nokedliszaggatójukat és sikálják rendületlenül. 15-20 mp után azt érzed, hogy mindenütt kabócák vannak. Mert tényleg ez a helyzet. Olyan, mintha a focivébén egy jelentős és szép gólnál megállna az idő és a stadion összes szurkolója beleragadna a „góóóól" ordításába. És ez estig nem is áll meg. Akkor ismét elbizonytalanodnak és egyik a másik után dobja el a képzeletbeli galuskagyártót. Csend borul a tájra. Mintha vákuumba zuhanna a zizergéshez nem szokott látogató. És ekkor jön a bagoly.

Éjjel kettő. A forró tengerparti napon erejétvesztett nyaraló hipermély álomban próbál regenerálódni. Próbál, de nem tud. A meleg úgy borul a lakókocsira, mint a frissen főzött puding. De ezt még meg lehetne szokni. A meleg álmosít is. Egyszercsak azt veszed észre, hogy észrevétlenül elszunyókáltál. És akkor valami ritmikusan pittyegni kezd. Úgy látszik itt dé-

A Nagy Álkabóca szívesen zizereg erdőszéleken.

len minden fel van szerelve metronómmal. Piíítty. 4 mp. Piítty. Piíítty. 4 mp. Piítty. Vég nélkül. Emlegetni kezded magadban annak a feltehetően német nyaralótársadnak a rokonságát, aki megengedheti magának, hogy a gumimatracára is pittyegős riasztót szereltessen, és elindulsz az éjszakába, megkeresni a feleslegesen bekapcsolva maradt eszközt. A hang azonban olyan, mint a kabócáé: mindenhonan jön. Reményvesztetten kullogsz vissza, becsukod az ablakot, magadra húzod a takarót, izzadsz, de végre elalszol. Másnap kissé kialvatlan fejjel érdeklődsz a szomszédoknál, vajon nem felejtettek el kikapcsolni valamilyen elektromos hangkeltő nyavaját, de nem jársz sikerrel. Feljött a Nap, zúg a kabóca, beleveted magad a habokba, hogy a sós víz kioldja az éjszaka megpróbáltatásait.

Eljön az este is, a zizegés abbamarad, a pittyegés beindul. Te elemlámpával kezedben elszántan keresed a hang forrását.

És az erőfeszítést siker koronázza: a lombok között sunyin meghúzódó kistermetű macskabagoly pislogva himbálja a fejét, láthatóan méltatlankodik, amikor érzékeny szemébe villant az elektromos fény. Piítty. Aha! Megvagy!

Hát ezt sem kapcsolod ki egykönnyen. Nyugtasson az a tudat, hogy legalább a természet hangjai és nem a harsány civilizáció nem hagy aludni! Piítty.

hágé

(fotók: www.pbase.com,
(fotó: www.sedayne.co.uk/ citera-beta.html)

PÁSZTORSZTORIK - MANAPSÁG

Vincze Judit beszámolója

Az **Alkalmazott Művészeti Intézet**
bemutatkozó kiállítása
a bécsi Collegium Hungaricumban
(2006. május - június)

fotó: Dénes Nóra - AMI